

ДОБРИН
ПАСКАЛЕВ

БОСО-
НОЖКО

Те, думите, са грапави павета –
препънеш ли се, хваща даже страх.
Ала това съдба си е, Поете,
краката си да влачиш все по тях.

Изтъркал си подметките си вече?
Тогава бос ще трябва да вървиш!
Че твоята цел е все така далече,
та трябва с воля сам
да продължиш.

Ти друг темел ще трябва
да положиш,
на думите нов смисъл да дариш
и чувства нови в камъка
да вложиш,
та тъй във Времето да устоиш.

Градежите отвек тук ги има,
но трябва път към тях
да изградиш.
И може би тогава с твоята рима
по-иначе, по-трайно ще звучиш.

И може би, макар и бос по пътя,
ще стигнеш там, загдето бе поел,
а с думите, отколе в теб прикътал,
ще прекосиш най-сетния предел.

СВИЛЕН
ЛАПАКОВ

УЛИЦИТЕ

Улиците всички водят към морето,
но пътят към сърцето е един.
Животът ни в две чаши е събран
и в клетва с думи съхранен.
Ще вдига котва пак денят,
и гларусите в хор ще ми припяват
за твоя поглед в упор в мен,
за кръстопътят пращен,
зимна блуза,
хрема ...

ПОРЪЧАХ ДЪЖД

Поръчах дъжд,
за да намокри пясъка,
на който ще напиша
съкровните слова.
Вълни поръчах на морето,
за да ги приберат...
И лунната пътека си поръчах,
за да ги прочетеш...

КАТЯ ВАНГЕЛОВА

СПЕКТАКЪЛЪТ „ТАНЦЪТ ЖИВОТ“ НА ДИАНА ДАФОВА – ПЪТЕШЕСТВИЕ НА СЕТИВАТА

Всичко в природата, във
Вселената е музика. Вятърът,
дъждовните капки, полошването
на листата, цъфтежът
и уханието на цветята.
Слънчевата светлина
е цяла симфония от
красивиноти и акорди,
които са в основата на
всемирната хармония.
Ухо е нужно – да
бъдат чути, и сърце
– да бъдат усетени.
Но става въпрос
за онези вътрешни
сетива, които само
висши трептения могат да
събудят. Такова светло трептене
е спектакълът „Танцът Живот“
на Диана Дафова, креативен
и различен. Това е авторски
музикално-театрален спектакъл,

нова форма на сценично изкуство,
която провокира по-дълбинните
нива на съзнанието.
Диана Дафова
разговаря със своя
вътрешен глас, който
е представен с 3D
изображение на личен
аватар. Отваря се
поргал от седем стая,
а ключът за всяка
от тях е в чистите
сърца. Преминува
през порталите на
Истина, Правда,
Мъдрост, Добродетел

и Любов, а седмата порта е към
стаята на Прошката, може би
най-трудният преход. Певичата
влиза в седем образа, а душевният
диалог е съпроводен от музикални
изпълнения на седемнайсет езика.

Диана Дафова

Спектакълът е силно
въздействащ чрез музика, текст,
танц и визия. Диана Дафова
говори не само за пътя на Душата

към изпълнено със
смисъл съществуване
в нашия материален
свят. Но и го разкрива
чрез фино представяне
на орфическите идеи,
мъдростта на предците
ни – древните траки,
както и Посвещенията в
Египет. Речитира „Песен
на Песните“ от Стария
завет, която се приписва
на цар Соломон. Разкрива
смисъла на българския
ритъм седем осми, в
който пулсират звездите.
Обяснява, че чрез
него човек се свързва

със сърдечните чакри. Вплита
символиката на числото седем в
нишката на цялата композиция.

На с. 6.

Д-р ИРЕНА ДИМИТРОВА

ПАСАЖЕРИ МЕЖДУ ДВЕ МОРЕТА

Тон Делемаре и Ада Д'Амкур за културния мост
между Балтийско и Черно море

През октомври
2022 г. имах възмож-
ността да се запозна-
я с една интересна
съпругеска двойка
– Тон Делемаре и Ада
Д'Амкур от Нидерлан-
дия. Техният принос за
културния обмен меж-
ду Варна и Дордрехт,
чийто резултат е по-
братимяването на двата града
през 2001 г., е неоецим. Запоз-
нанството на тези „ентузиастни
на културата“ с българското из-

куство ги подтиква да
създадат фондацията
„Проекти: Източна
Европа“, която през
годините организира
множество съвмест-
ни проекти в Бълга-
рия и Нидерландия в
областта на визуал-
ните и сценичните из-
куства. За съжаление
новината за смъртта на г-жа
Д'Амкур изпревари публикацията
на това интервю.

На с. 7.

ПАМЕТНА ГОДИШНИНА: АРХ. ДАБКО ДАБКОВ

На 21 януари 2025 г. в зала
„Пленарна“ на Община Ва-
рна тържествено бе отбелязана
150-годишнината от рождени-
ето на архитект Дабко Дабков
(21.I.1875 – 8.IV.1945). Събити-
ето бе осъществено с подкре-
пата на Дирекция „Култура и
духовно развитие“ към Община
Варна.

Изследователят на култур-
ното наследство във Варна –

Християн Облаков, изнесе бесе-
да под наслов „Човекът архитект
Дабко Дабков“. Презентация
„Арх. Дабков и европейското
лице на Варна“ представиха арх.
Максим Недков и Дарин Дучев.
Показана бе изложба с творби
на ученици от СУ за ХНИ „Кон-
стантин Преславски“, изобра-
зяваща сгради, проектирани от
арх. Дабков.

На с. 2.

ГОДИШНА ИЗЛОЖБА ЗА Св. ЛУКА

Годишната обща изложба на
Сдружението на варненските ху-
дожници традиционно бе открита
на 18 октомври 2024 г., в деня на
небесния покровител на художни-
ците – Св. Лука. Осъществена с
финансовата подкрепа на Община
Варна, тя бе представена в Град-
ската художествена галерия „Борис
Георгиев“ – Варна (ул. „Любен Ка-
равелов“ 1), където оста-
на до 7 ноември 2024 г.
Наградите за отличените
творци бяха осигурени
от Дирекция „Култура
и духовно развитие“ на
Община Варна, а жури-
то бе в състав: Цветана
Векова, Христо Христов
и Антония Колева – Нитра.

Младото поколение арти-
сти е представено от автори, като
Илиян Пеев, Вероника Янкова, Ма-
рия Коритовска, Доника Йордано-
ва, Миряна Пеловска, Венцислав
Марков, Яна Любенова. За радост,
за първи път тази година Община
Варна обособява и награда за млад
автор – художник от 18- до 30-го-
дишна възраст. Така нашите коле-
ги от всички поколения
се приобщават към дей-
ността на Сдружението и
получават добро поле за
изява, допълни Георги
Кенаров.

Лауреат на Голяма-
та награда „Св. Лука“ за
2024 г. е варненският ху-
дожник Деян Веков.

Специалната награда на жури-
то е за Цанко Цанков.
Три са поощрителните награ-
ди – за Адриана Добрева; Йордан
Нарлиев и Велина Гребенска.

Наградата за млад автор е за
„експериментатора“ Борис Цанков.

През годините наградата с
името на Свети Лука са получава-
ли: Цветана Векова (2023 г.), Геор-
ги Кенаров (2022), проф. Пламен
Братанов, Иван Иванов – Ивани,
Деница Янева, Красен Бербенков,
Боян Янев, Надежда Антова, Вен-
цислав Марков, Иван Обретенов и
др.

115 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА НИКОЛА Й. ВАПЦАРОВ

ЙОНКО
ЙОНКОВ

НА ВАПЦАРОВ

(7.XII. [24.XI ст. ст.] 1909 – 23.VII.1942)

Предсмъртно – думи мъниста,
а изповед – тъй лаконична.
Вярата – свята, лъчиста,

и тогава – пак безгранична.
Животът – куче пристрасно,
а зъбите – все кръвожадни.
Човекът – нещо прекрасно,
куршумите – най-безпощадни.
Потомците – зрящи и слепи,
но в бурята будните бяха.
Другите – сноби напети,
кратко в постелите спяха.
Днешните – нови от вчера,
подлоги – запазена марка.
Правдата – срамна химера,
свободата – древна чочарка.
Поетът възпя Човека,
но човека сякаш го няма.
Вапцаров, твойта пътека
за другите май е голяма!

ГЛАСОВЕ ОТ ВЕЧНОСТТА

ИВАН
СТАВРЕВ
(9.10.1940 – 25.03.2020)

КРИЛО

Додето ти е коледно,
додето ти е пролетно,
додето ти е... полетно – лети.
Лети, преди да са крилата ти
изтръпнали.
Лети, преди да са те дръпнали
надолу всички котви,
които толкоз щедро
раздаваше по пътя си.
Застигнат неподготвен,
заварен във депресия,
объркан, невъзможен,
във този пъзел сложен
най-после проумях –
с едно крило не можеш
да пазиш равновесие.

За полет, знам със сигурност,
едно крило не стига,
а котвата, повярай,
все пак си е... верига.

ОТ ПТИЦИТЕ СЕ УЧИМ ДА ЛЕТИМ.

От рибите навярно на мълчание.
Едно безкрайно състояние
между небето и земята.
Между нагоре и надолу
живеем ние –
шепа пръст, за малко оживяла.

НИКОЛА АНКОВ
(7.IX.1949 – 27.I.2022)

Да, важна е Музиката,
божествената.
Не чалгата, не сладникавата
естрада, не изопачената и
стерилизирана попфолк
шумотевица.
Но... за всеки влак си има
пътници.

Продължава от бр. 4, 2024 г.

СЪБИТИЯ

На 5 декември 2024 г. в галерия „Арт Маркони“ (Варна, ул. „Охрид“ 22) и с домакинството на Ваня Маркова, Галя Симова представи книгата си „Кокичето от старото училище. Разкази“ (София: Академия „Знание“, 2024). Със специалното участие на: Юлияна Чернева – актриса от Варненския театър „Стоян Бъчваров“, Петер Петров – пиано.

На 5 декември 2024 г. в залата на СОСЗР, Варна, ул. „Генерал Столетов“, № 3, ет. 2 бе представена книгата на к.д.п. Борислав Арнаудов – „Скритата истина“ (Варна, 2024), с интересни факти и мисли на автора за битката на крал Владислав III Ягело – Варненчик, през 1444 г. край Варна.

На 10 декември 2024 г. в Градската художествена галерия „Борис Георгиев“ (ул. „Любен Каравелов“, № 1) бе открита ретроспективната изложба „Графики и рисунки“ на великолепния

художник и уважаван педагог, но и добър поет – г-н Радко Мурзов. Мащабна експозиция с около 70 творби, която представя различни посоки в търсенията и експериментите му. Могат да се видят: етюд – академична рисунка, портрети, няколко цикъла – „Корените“, „За жената“, „Пулсации“, „Лято“, „Музи“, „Пространства“, „Кристализации“. Проникновен анализ за показаните работи представи г-жа Доротея Павлова, директор на ГХГ – Варна. Приветствени слова поднесоха г-жа Светослава Георгиева – директор на Дирекция „Култура и духовно развитие“, и д-р Владимир Стоянов – поет, преводач, литературовед, композитор и бард. Водещ за празничното събитие бе актьорът Пламен Георгиев.

На 18 декември 2024 г. в Арт салона на Радио Варна (бул. „Приморски“ 22), бе премиерата на книгата на Венеция Маркова – „Синева и забрава“, сборник с кратки разкази и лирични миниатюри (Изд. „Буквите“, 2024). Книгата представи д-р Владимир Стоянов.

От с. 1.
Арх. Дабко

Петров Дабков* е едно от големите имена в архитектурно-строителното минало на Варна. Роден е на 21 януари 1875 г. в Трявна. Още като дете пристига във Варна, където учи в Мъжката гимназия „Фердинанд I“. Висше академично образование завършва с отличие в Мюнхен, Германия, през 1899 г. Завръщайки се в България, арх. Дабков става част от плеядата архитекти и инженери, които привнасят достиженията на европейската архитектурна тради-

ПАМЕТНА ГОДИШНИНА: АРХ. ДАБКО ДАБКОВ

ция, спомагаща за изграждането на новия модерен облик на Варна. В творчеството на арх. Дабков преобладават елементи от различни стилове и направления – неobarock, neorenesans, secesion, ар деко и пр. За периода до 1941 г. той остава на поколенията над 350 сгради, за жалост към днешна дата част от тях не съществуват, поради редица причини. Сред забележителните осъществени и

21 януари 1875 - 8 април 1945

съхранени архитектурни проекти на Дабко Дабков могат да се посочат: Аквариумът, гранд хотелите „Лондон“ и „Мусала“, Щабът на ВМС (съвместен проект с арх. Стефан Венедикт Попов), първата жилищна кооперация във Варна и още редица други.

Арх. Дабков взема активно участие в изграждането и завършва в настоящия вид зданията на Търговското училище (днес Икономически университет) и Драматичния театър „Стоян Бъчваров“. Освен като висок професионалист, Дабко Дабков е сред изявените общественици на Варна – участва в различни благотворителни изяви, Ротари клуб и на два пъти е избран за общински съветник. Съучредител е на Варненската техническа дружба, клон на БИАД (Българско инженерно-архитектурно дружество), а също така участва и в комитета „Българско Възраждане“, който осъществява забележителния проект „Алея на Българското възраждане“ в Морската градина.

Освен това арх. Дабко Дабков взема участие във всички войни за Национално обединение (1912 – 1918). Включен е в състава на Осми Приморски полк. През Балканските войни той се сражава край Бунар Хисар, а през Първата световна война – в Южна Добруджа (1916) и на Южния фронт (1917 – 1918). Започва военната си кариера с чин поручик, а в края на войната арх. Дабков е с чин капитан и е носител на редица ордени и военни отличия.

Умира на 8 април 1945 г. във Варна.

*Биографичната справка е по: ОБЛАКОВ, Христиан. Архитектът-аристократ Дабко Дабков – създателят на „Стара Варна“. Web site. Българска история. Available from: <https://bulgarianhistory.org/dabko-dabkov/> [Viewed 2025-01-22].

ХРОНИКА

На 19 декември 2024 г. от 10:00 ч., в Регионална библиотека „Пенчо Славейков“ – Варна, Отдел „Изкуство“ (ул. „Княз Николай Николаевич“ 3), Ценка Илиева представи книгата си „Вълшебен извор. Стихове“ (Варна: СТЕНО, 2024).

КНИГИ

Най-доброто от Десетия национален литературен конкурс за разказ „Атанас Липчев – 2024“. Сборник на Сдружението на писателите – Варна (Варна: Издателство МС, 2024, с. 1–96, ISSN 2815-5467).

Борислав Арнаудов – забавна и познавателна поредица от 10 книжки под наслов „Дядо Капитан и малкото моряче“ (2024), предназначени за деца от 5 до 10 години.

Борислав Арнаудов – „Скритата истина“ (Варна, 2024).

Валентин Димитров – „Дефакто. Избрани афоризми“ (Сърбия, 2024). Инициатор на проекта, преводач и автор на предисловието е Александър Чотрич.

Валентин Димитров – „Сатира на края на търпението. Миниатюри, афоризми, епиграми“ (София, 2024, с. 1–200, ISBN 978-619-91555-4-7).

Венеция Маркова – „Синева и забрава“, сборник с кратки разкази и лирични миниатюри (Изд. „Буквите“, 2024).

Веска Дучева – „Сделката“, роман (Издателство „Библиотека България“, 2024).

Венцислав Бойчев – „Изборна рулетка“ (Варна: Изд. „График“, 2024, с. 1–70, ISBN 78-619-242-261-5).

Виолина Бербенкова (съставител и редактор), по повод една година от кончината на съпруга си Георги Бербенков (17.V.1941 – 24.VI.2023), издаде сборника „Законите на Мърфи в ефир. Том 15“ (Варна, 2024, с. 1–190, ISBN 978-954-9722-63-5). Сборникът съдържа епиграми и афоризми на редовни участници в предишните 14 тома, на които съставител и редактор е Георги Бербенков.

Владимир Стоянов – „Пътят от трохи. Стихотворения“ (София: Изд. „Мултипринт“, 2024, с. 1–232, с QR кодове към You Tube. ISBN 978-954-362-491-1 – print;

ISBN 978-954-362-492-8 – e-book).

Галя Симова – „Кокичето от старото училище. Разкази“ (София: Академия „Знание“, 2024).

Димитър Кандев – „Пориви на духа“, стихотворения (Варна: „График“, 2024, с. 1–78 с. ISBN 978-619-242-260-8).

Добрин Паскалев – „На думите пред скрития олтар“ (Варна: Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, 2024, с. 1–291, с QR кодове към You Tube. ISBN 978-619-221-503-3).

Екатерина Митева – „Липващата торба на Дядо Коледа“ (Варна: Изд. „График“, 2024).

Иван Долски – „Броеница. Пооткрехнали, Позакъснели разкази (Случки)“ (Варна: Изд. МС, 2024, с. 1–64. ISBN 978-619-7600-69-8).

Иван Долски – „Кметът е вродепутат. Книжка 3. Стихове и шаржове-рисунки, с предизборните меки краски. Сатира“ (Варна: Изд. МС, 2024, ISBN 978-619-7600-70-4).

Мариана Стоянова – „Стъпала към душата. Лирика“ (Силистра: Изд. „Ковачев“, 2024).

На с. 11

ГОСТУВАТ НИ...

Литературен клуб „Асен Разцветников“ при НЧ „Напредък – 1869“, град Горна Оряховица, е създаден през март 1954 г. от три дами – творци в областта на поезията и художествената проза: Яна Попкиркова – учител в Професионална техническа гимназия „Васил Левски“, град Горна Оряховица; Стефка Градинарова – кореспондент на вестник „Борба“; Недялка Рибарева – учител по обществено хранене в град Велико Търново. За художествен ръководител е определен Стефан Милев – гимназиален учител по български език и литература.

В началото на съществуването си организацията е наречена Творчески кабинет „Максим Горки“. По-късно е преименувана в ТЛГ „Асен Разцветников“, а от 2019 г. става Литературен клуб „Асен Разцветников“.

ГАЛИНА МОСКОВА

Председател на ЛК „Асен Разцветников“

ЛИТЕРАТУРЕН КЛУБ „АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ“ – 70 ГОДИНИ С ПЛАМЪКА НА РОДОЛЮБИЕТО

Различни писатели са председатели през годините. В най-ново време, в периода 2017 – 2021 г., председател е поетесата Дора Ефтимова. След нея, от 2021 г. до днес, начело на организацията е Галина Москова.

Писатели, които са оставили своя принос и творчески дух за развитието на Литературния клуб, са: Матей Шопкин, Йордан Карастоянов, Любен Илиев, Георги Енчев, Мария Киранова, Весна Чудомирова, Мария Коева, Пеню Цонев, Станю Станев, Стефан Нейков, Елена Пановска, Славчо

Малинов, Константин Цанев, Антон Рашков, Гинка Иванова, Зорка Димитрова, Илия Михайлов, Милчо Минчев, Невяна Маринова, Надежда Георгиева, Живка Алексиева, Никола Генов, Никола Манев, Димитър Панайотов, Грета Новакова, Златомира Кулчева, Любослава Христова, д-р Юлия Хъневска, д-р Дочка Василева, Виолетка Василева, Емил Попов, Илия Тихов, Лина Марини, Марика Маркос, Николинка Стефанова, Милка Стефанова, Нели Петрова, Даниела Димитрова, Антония Станева, Росен Добрев, Радомир

Шопов, Красимира Кожухарова, Мирослав Георгиев, Анастасия Шахнова, Ивелина Симова, Славея Симова, Явор Перфанов, Стефан Митев, Веселина Кожухарова и др.

Богат е библиотечният фонд с издадени сборници от Литературен клуб „Асен Разцветников“. През 70-годишното съществуване на клуба са издадени общо 18 сборника: „Кълнове“ (1960); „Класове“ (1966); „Фиданки“ (1970); „Гласове“ (1979); „Време“ (1985); „Време“ (1987); „Приятел с пера от светлина“ (1988); „Откровения“

(1994); „Букет от поетични мигове“ (1999); „50 години ТЛГ „Асен Разцветников“ (2004); „Пролетни цветове в проза и стихове“ (2007); „55 години ТЛГ „Асен Разцветников“ (2009); Литературен алманах „140 години град Горна Оряховица“ (2010); Юбилеен литературен алманах „60 години ТЛГ „Асен Разцветников“ (2014); Юбилеен алманах „65 години ЛК Асен Разцветников“ (2019); Сборник с детски стихотворения „Пъстра дъга“ (2019); „Творчество под маска“ (2021); Юбилеен алманах „70 години Литературен клуб „Асен Разцветников“ (2024).

Към днешна дата в организацията членуват 38 автори. Те са на различна възраст и с различни професии, но ги обединява любовта към словото – поезия, музика и проза, преплетени ведно от безкрайността на чувствата.

АНКА ЙОВЧЕВА

БЪЛГАРИЯ

Траки. Славяни. Прабългари. Збелсурд. Перун. Тангра. Народ. Единство. Държава. Ханове. Князе. Царе. Закони. Покръстване. Християнство. Азбука. Школи. Богослужения. Възход. Владичество. Нашествия. Разединение.

Предателство.

Робство. Покорство. Недоволство. Възраждане. Будители. Въстания. Война. Освобождение. Независимост. Република. Социализъм. Демокрация. Приватизация. Компютъризация. Ковид. Изолация. Протести. Избори. Свобода. България!

ГАЛИНА МОСКОВА

ВЕНЧАН ЗА СВОБОДАТА

Ако умра, то знай, че после Отечеството си съм обичал най-много тебе...

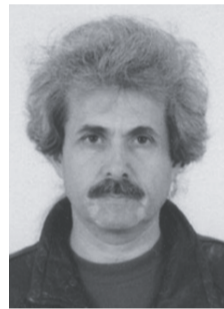
Христо Ботев

Безумно времето мълчи, вековна слава, капчици от въськ. И само дните ни преди са дни на жалост и на младост.

Какво е славата, животът, радостта? В окови робски веч се не живее! Затуй решил се пред Смъртта, венча се Ботев млад за Свободата.

Пред нас, Родината и род, роди се Той, загина славен, в душите ни дарен от Бог, един за всички всеотдаен...

ВАЛЕНТИН АНГЕЛОВ

ДА НАМЕРИМ БРОД

О, сълзи вековни, ти, живот проклет, ропотни, бездомни като бучка лед! В реки се вляхте, в порой и дъжд, над скали вилняхте и над златна ръж!

И потече слово с букви и с реч, от любов, ей Богу, и с остър меч! За една надежда и за теб, Живот, на съдбите грозни да намериш брод.

И вълни се биха с вихър островърх. И жени родиха с радост в своята гръд, за да има вяра, здрав и силен род, за да бъде славен Българският народ!

СТЕФКА ТОКМАКЧИЕВА

НЕКА ИМА ДОБРОТА

Нека с обич грее добротата! Нека се шири тя по Света! Да се раждат читави децата – най-достойната за нас мечта!

Светли ще са тогаз небесата! Слънцето ще ни милва с топла длан! С аромата дъхав на цветята – ще е всеки от радост пиян!

Нека има любов по Земята! Нека са щастливи всички днес! Нека е усмивка добротата – да спаси човешкия прогрес!

ВЕЛКА ВАЛАЧЕВА

Целувката остана на прозореца, усмихната, заскрежена и бяла.

Замръзнала от чакане, уморена от щастие. Усмивката показала пътя на двама влюбени. Усмивката, остана на стъклото, замръзнала в нощта. Ще дочакам ли с онази нежност, уморена от чакане? Пак съм сама... Само морето навярно мечтае за мен, в своите вълни да ме прегърне. Да остана в негов плен.

ДИАНА СТЕФАНОВА

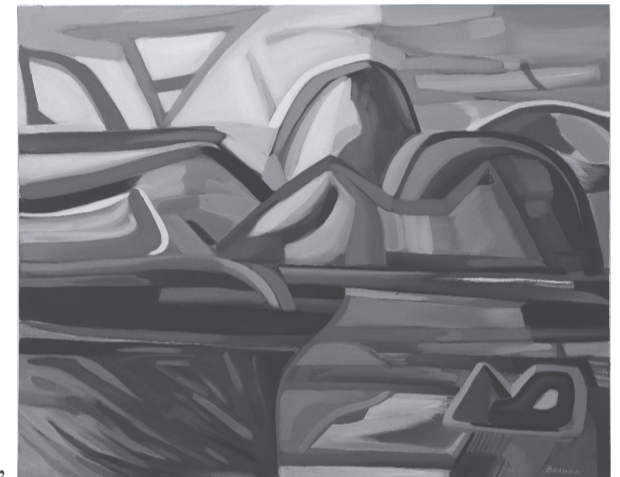
Превръщайте във съчки думите ми. Настъпвайте ги... Все по-нагоре се катерихте, а после ги запалихте, но от върха на тази шумна, светеща стихия днес до мен достигат гласовете ви. Оказа се, огънят еднакво справедлив за всички е. Сега кого по-напред да спася – вас, или обгорените си думи?

СВЕТЛА БОГДАНОВА

ЖАЖДА

Жадувам облачета бели в разсъмналите небеса и дъждове, за миг поспрели в житата с бисерна роса.

Велина Гребенска – „Ритъмът на земята“

Жадувам славеви трели да будят утринния час, и слънцето, с очи засмени, да гали всеки земен цвят.

По сънните пътеки древни да екне тропот на коне. Със славното далечно време тук да пребъдват векове.

ПЕПА ЛАЗАРОВА

ЗВЕЗДНА ТОПЛИНА

Навън е тиха лятна нощ. Над мен на звездното небе звездите ярко светят. Как много искам със ръка за миг да ги докосна. Да взема звездна топлина, с доброта да я завия и много обич да раздам на страдащите хора. Да стопля техните сърца, от болката да взема, със малко звездна топлина надежда да им вдъхна.

МЛАДЕЖКА ЛИРА

ЙОАНА
ВАСИЛЕВА

Йоана Ивайлова Василева е ученичка в X клас, МГ „Д-р Петър Берон“ – Варна; възпитаник е на ЛК „Касталия“ при ЦПЛР – ОДК, гр. Варна, с ръководител Магдалена Маркова.

НАРАНЕН ПОЕТ

Отвътре чувам да къртят мъртвешки кухите ми празни монолози. Отнесена, но някак по човешки търся изхода по чужди коловози.

Празна наред натоварените гари, чакам да се появи едничък влак, който вътре в мене да остави спомен, аромат на някой непознат.

Да ме приюти в едно от своите купета, ръждясали, отхвърлени и стари, чиито симпатично дръпнати пердета да разкрият гледки, от които да не пари.

Да усетя нужда да си дам обет да не бъде просто наранен поет.

ГОРИВО ЗА ХВЪРЧИЛА

Затичах се по мокрия пясък. Водата беше приятно студена, а въздухът – наситен с аромат на солено. Вълните бяха примамливо шумни, а тялото ми започна бавно да ме отпуска. Мислите в главата ми се опънаха като корабни въжета и сякаш се отърсих от всякаква ненужна тежест. Сега цялото ми внимание беше съсредоточено върху това, което така силно стискаха ръцете ми – върху желанието ми да достигна синьото в небето. Винаги съм била любопитна – дали, ако това се случи, пръстите ми частично ще се оцветят, или изцяло ще се причисля към смърфовете.

Затичах се още по-бързо, оставяйки хвърчилото зад мен да ме догони и плавно да се понесе нагоре. След малко погледът ми улови крехкото му телце на фона на необятната синева. Изглеждаше толкова нависоко, а аз не спирах да бягам. Отново усещах хладния уют, който само той ми даваше. Той – този, който прегръщаше лицето ми и сплиташе косите ми. Този, който ми напомняше, че съм жива и горя. Този, който ме спасяваше от убийствените жеги. Този, без когото хвърчилото ми щеше да е просто парче плат, вързано в долната си част за здрава и дълга връв. Този, когото наричам свобода. Вягърът – горивото за моето хвърчило.

ЮЛИЯ
ТОДОРОВА

Юлия Теодорова Тодорова, 16 години, е ученичка в X клас, Първа езикова гимназия – Варна; възпитаник е на ЛК „Касталия“ при ЦПЛР – ОДК, гр. Варна, с ръководител Магдалена Маркова.

ЗА МЕЧТИТЕ

Можехме да имаме всичко, докато не разбрахме, че можем да имаме нещо. Тогава се роди алчността – в онзи глупав момент, в който Човекът опитоми гълъба, дресираща го да му се доверява, да му служи, а след това го забрави. Започна да изгражда градове, да създава сложни техники, да мечтае за богатства, а след това се забрави. Вече не пише писма – и без това няма кой да ги разнася.

Премълчава, дави се с думи, но с неохота ги преглъща, а те дерат и разкъсват стените на хранопровода. Отпечатват се по тях със зловещата горчивина на мастилена недоизказаност. А можеше да ни бъде сладко, много сладко, като торта, докато не решихме да спрем да си намисляме желанието пред пламъка на свещичките – докато не решихме, че вярата не е истинска.

Сега Вяра е обикновено момиче, което не се различава особено от милиард други момичета. Вярата е изгубила стойността си и се е превърнала в обикновена тема за спор, която не се различава особено от милиард други теми за спор. На никого не трябва да имаш вяра, винаги някой иска да те саботира и никой не е изцяло откровен... Как все на теб?

Избутай деня, избутай седмицата, избутай съществуването си до петък. Проспи почивните дни и повтори кръговрата. Диетата започва от понеделник, животът започва на 32-ро число от месеца. Не се занимавай с безсмислено търсене на отговор на универсалния въпрос за смисъла на Живота, Вселената и всичко останало – той е просто 42.

Ядосай се на някого, въздъхни отегчено, оплачи се. Спри да ядеш и се изяж отвътре. Прогони гълъбите колкото се може повече пъти. Седни сам, залепи дъвката си от долната страна на пейката заедно със зъбите,

душата и чувствата си. А можехме да имаме всичко...

СИМЕОН
ИВАНОВ

Симеон Христов Иванов е ученик в XI клас, ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ – Варна; възпитаник е на ЛК „Касталия“ при ЦПЛР – ОДК, гр. Варна, с ръководител Магдалена Маркова.

ПЕРУШИНЕН

За миг се понасям надолу от моята птица. Десантчик съм, десантчик сам над чужда земя без посока и във всички посоки. Не знам, аз само галя азотните, кислородните, въглеродните и другите молекули, гъделичкам ги по атомните нули, а те се смеят на ветрови пориви. И ме носят, носят ме, нанякъде ме носят. Можех още да летя с ясна посока на перушината на моята птица. Но аз не искам да знам къде отивам, защото не бързам. Бързане, какво е това?

За миг се понасям надолу надолу.

И няма туп. Кацнах на шапката на един Питър Пан.

МЕЛАТОНИН
(ТИХА Е НОЩТА)

Но тъмна е, но тъмна е нощта луната – само къс желязо. Аз вдишвам сивкавото на смъртта и буден разума си пазя,

но тъмно е, но тъмно е, катранени крила размахвам сам във празнотата. Дали извършва тялото дела или пък делото твори телата?

Лежа в леглото от слана и с мрак-постеля се завивам. Заслушвам се във тази тишина,

Поглъщам я с вода. Заспивам.

И тиха е, и тиха е нощта, спокоен сън желая на звездите. И някак лека струва се смъртта в клепачната тъмница на очите.

ЗЛАТНАТА ЯБЪЛКА
И ЛАМЯТА

Листенцата ти капят по земята. Кажи, да те зароя ли в пръстта? Ти – ябълка, сърцето ми – ламята. И сетен път те скривам от смъртта.

Цъфтиш с копнеж по Райските градини и изход от саксията-затвор, намиращ в старческите си години, отправяйки с умора тъжен взор.

А аз те пазя – щом вода ти липсва, и облаците моля да ваят. И слава Богу, корени че имаш, щом тръгваш си от мене, да те спрат.

Че инак ще живее с мисъл тази ламята, че плода си не опази.

Трима от членовете на Сдружението на писателите – Варна, отбелязват своите знакови годишнини: д-р Кера Данева-Бодурова, Ванилин Гавраилов и Кирил Георгиев.

Да са ни живи и здрави, да имат своя душевен покой, радост и добро да ги съпътстват в дните им! Да не секва творческото им вдъхновение, а всеки нов проект да постига най-сполучливото си решение. За много години!

По този повод ги помолихме да отговорят на следните няколко въпроса.

ЛИТЕРАТУРНА АНКЕТА НА КИЛ

1. Къде премина детството Ви? С кои автори и книги пораснахте? Кое е първото стихотворение, което научихте наизуст?

2. Книги с каква тематика и стил на писане предпочитате да четете? Имате ли любими автори, към които се връщате винаги?

3. А какво събужда интереса Ви да прочетете и как избирате книги от съвременни автори? По издателската реклама, по препоръка на приятели, по книжни ревюта в интернет или по друг начин?

4. Кога за първи път посегнахте към писането и в какъв жанр? По принцип как избирате жанра, в който се чувствате най-уютно – поезия, проза, сатира или друго?

5. Има ли някой със специално място в процеса на творческото Ви израстване? Някой, когото определяте като свой Учител (с главно У) и признателността към когото е безусловна във времето?

6. Какво изпитахте, като видяхте отпечатана първата си книга?

7. С дистанция на времето – какво най-общо Ви провокира да пишете? Какви теми и въпроси Ви вълнуват най-често? Какви принципи отстоявате?

8. През кои часове от денонощието седяте пред белия лист? Умеете ли да се абстрахирате от средата, която Ви заобикаля, и можете ли да пишете по всяко време, или се усамотявате далеч от всички и навътре в себе си?

9. Смятате ли, че варненските литературни творци са популяризиран достатъчно? Какво трябва да се промени според Вас? Какво бихте препоръчали? (Например субсидиране на местните издателства за мотивирането им да издават и популяризират варненски автори? Представянето на повече варненци на Аляс на книгата? Прежеждането им на чужди езици? Или друго?)

Д-р Кера Гроздева Данева – Бодурова е родена на 24 януари 1940 г. в с. Крушево, Бургаски окръг. Основното си образование е завършила в родното си село, а гимназия в гр. Карнобат. Завършила е медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ (тогава: Висш медицински институт – ВМИ), гр. Варна. От 1979 г. има специалност „Клинична лаборатория“. Лекар – клиничен

Д-Р КЕРА БОДУРОВА: „НЕСБЪДНАТОТО ИСКАХ ДА СЕ СБЪДНЕ“

лаборант с дългогодишен опит и множество квалификации, нейните професионални интереси са свързани с изследването на хормони и туморни маркери.

Била е завеждащ здравна служба в с. Хлебарово, сега гр. Цар Калоян, Разградска област. Работила е в МБАЛ „Света

Анна“ (т.нар. Окръжна болница) – Варна; в Либия; в ДКЦ 1 – „Св. Клементина“ – Варна. От 2005-а години наред е началник на сектор „Клинична лаборатория“ в Аджибадем сити

клиник – медицински център – Варна.

Д-р Кера Бодурова е участвала в курсове за разказ и стихотворение в гр. Варна – с първи награди на областно ниво.

Издадени са кни-

гите ѝ: „Белите ангели“ (роман, 2008); „Жажда моя“ (стихотворения, 2010); „Сънища ме будят нощем“ (роман, 2023); „Стъпки по жива жаравя“ (стихотворения, 2023); „Шепот от пустинята“ (стихотворения, 2023). Тече работата ѝ по следващата книга.

Дългогодишен член е на Сдружението на писателите – Варна.

1. Моето детство премина в с. Крушево, Бургаски окръг, в свято за мен семейство. Имам по-голяма сестра, която за мен беше пример за подражание. Вече дълги години тя, мама и татко са звездички на небето. Баща ми обичаше да чете книги и да пее тракийски народни песни. Той беше служител в пощата, а майка ми беше домакиня. Мама имаше хубав глас и му припяваше. Те пееха основно песните на народната певица Вълкана Стоянова. Сестра ми ме научи да чета и пиша на шест години. Беше се уморила да ми чете приказки и да отговаря на въпроси. Четях стихове и приказки от Ангел Каралийчев, Леда Милева, Елин Пелин, Иван Вазов, Андерсен... Първото стихотворение, което съзнателно научих, беше „Аз съм българче“. Декламирах го още в детската градина.

2. Предпочитам да чета книги, отразяващи живота на българ-

ОТГОВОРИ ПО ЛИТЕРАТУРНАТА АНКЕТА

рина, на хората по света. Размишлявах дали написаното от автора може да се случи действително в живота. Запознах се основно с българската литература. Допадат ми Йордан Йовков, Елисавета Багряна, Иван Вазов... Многократно съм чела романа му „Под игото“. Има много светли имена в българската литература. Неизброими са...

3. Избирам книги от автори, спечелили литературни конкурси, по реклами, препоръки от книжарници, по темата, която ме интересува в момента.

4. Сестра ми пишеше красиви стихотворения. Аз реших да напиша стихотворение, бях във второ отделение. Посветих го на учителката си по пеене. Тя беше красиво, младо момиче, дошло от града. Отличаваше се от другите учителки – по облекло, обноси... пееше като славейче... Помня какво написах:

Учителко любима,
много хубава си ти,
гласът ти е коприна,
като камбана звъни.

Опитах се да го изпея като песен, но губех мелодията, не можех да запомня къде е високо, къде ниско. Учителката се доближи тихо до мене и взе листчето от ръката ми. Прочете го и се усмихна мило.

– Не става песен, не я запомням – мънках аз.

– Ще ти покажа нотите и ще пишеш песни – обеща тя, и изпълни обещанието си.

5. Плодотворно влияние за мен оказа по-голямата ми сестра. Тя стана журналистка. Напътстваше ме учителката ми по литература в гимназията – г-жа Милка Попова; после – поетът Михаил Михайловски в кръжока по литература, и други...

6. Първата ми отпечатана книга е романът „Белите анге-

ли“ (2008). Взех я в ръцете си и все едно, че успешно бях родила дете, изпитах истинско щастие.

7. Аз съм лекар по професия и съм преглеждала хиляди хора, които ми доверяват съкровени неща от живота си, които на никой друг не биха казали. Нагледах се на неправди, лицемерие и бездушие. Често пъти се намесвах, но чувствах безсилието си да променя нещата, и понасях последствията. Моите принципи в живота са трудолюбие, честност в отношенията между хората, хуманност и жертвоготовност.

8. За мене няма определено време за писане. Пиша за нещата от живота. Могат да ме провокират цветя, животни, земя, небе... детски смях, детски плач, болка, страдание, стрес и радост, загуба, победа...

9. Варненските литературни творци за съжаление не са популяризирани достатъчно. Един-

ствената активност е вестникът КИЛ („Култура, Изкуство, Литература“), който обаче се публикува в четири броя годишно, поради трудно финансиране. Мечтая да има издателство за варненските писатели. Мечтая да има книжарница, в която да се предлагат книги на варненските автори, и при всяко закупуване да се отделя процент за подпомагане на дейността на вестник КИЛ, за да може да се издава всеки месец. Мечтая нашият „Дом на писателите“ да има средства, за да отваря вратите си всеки ден, с необходимия персонал. Представянето ни в „Алея на книгата“ би било прекрасна идея за популяризирането на българското и по-конкретно варненското литературно изкуство. От друга страна, също би било красива мечта да четем книгите си, преведени и на други езици (е... ако има и отстъпка в преводаческите услуги специално за нас... още по-чудесно). Понякога мечтите се сбъдват! Дано!

АЗ ДЪЛГО ТЕ ЧАКАХ

На Иван – моя съпруг

Аз дълго те чаках, аз чаках години
и вярвах – ще дойдеш със светлия ден,
ще дойдеш – със пролет и китни
градини,
ще дойдеш – усмихнат и малко
смутен.

Аз вярвах – в широкия друм
на живота
ще стане и нашата чакана среща,
и тръпнех, копнеех, мечтаех и чаках
желаната обич гореща.

Как чаках... И ето, дочаках,
макар че във зима е още,
студеният вятър косите ми роши
и нежно пошепва ми нощем.

Не дойде ти с пролет, градини,
но дойде – усмихнат и малко смутен.
По туй аз познах те, любими,
ще помня щастливия ден!

ГУРБЕТЧИЙСКО

Здравецът увяхна, мамо,
с който ме изпрати,
и остана в мене само
шепа от земята,

дето детството ми мина
под твоята ласка,
и препускаха годините,
бързах да порасна.

Как прекърших ти ръцете –
тръгнах за чужбина!

Ти си осланено цвете,
кълмнало в градина.

Не сърди се, не проклинай,
моя майко стара!
Мамеше ме от години
жарката Сахара,

често я сънувах в здрача,
беднотия пуста,
майчице, недей да плачеш
аз си нося кръста.

Ти по лястовички бързи
поздрави прати ми!
Те при нас гнезда не връзват,
но оттук ще минат,

и не чакай вечер още
бледа раздавача,
не въздишай в късни нощи,
не разплаквай тате.

Не сърди се, не проклинай,
мила майко стара,
ще се върна от чужбина,
лято ми остана!

КЪМ РОДИНАТА

Никога не си била от мене,
толкова далеч, Родино моя!
Няма те и теб, родно небе,
пламнало от звезди безбройни!

Тук небето ниско ме притиска
и сърцето ми докосва с длани,
и да викна, дори да поискам,
не отвърщат родните Балкани.

Пясъкът под стъпките ми плаче,

няма го богатият ти чернозем,
няма ги и костите юначни,
будна съвест в мирния ми ден,

но в кръвта ми има сила жива –
българска нестихваща любов.
Тя ме кара трудно да заспивам
и да чувствам силния ти зов,

да сънувам със очите будни,
ширните ти дъхави поля,
градовете приказни и чудни,
долините с китните села!

И вълни дочувам да се плискат,
виждам светлина на морски фар,
призови ме, само да поискаш,
ще направя скъп за тебе дар,

но ме чакай – вярна като майка,
но ме чакай – силна и добра,
и макар на карта да си малка,
ти си най-красивата земя в света!

РЕКА СЪНУВАМ

Река сънувам всяка нощ,
бълбука бистра и игрива,
но няма брод да я преминеш –
и аз оставам на брега,

а вика ме светът отсреща
с четирилистна детелина,
с очакващи, желани срещи
и плясък на крила.

Реката – твоите сълзи са, мамо,
поиска да ме задържиш...
За тебе съм дете голямо,
готово да последва и мираж,

но аз изправих крехки рамене
и от ръцете ти отлитнах,
да бях намерила поне
четирилистна детелина...

Завърнах се с крила могъщи
и сили за мечта голяма,
но пуста зее родната ми къща,
защото, мамо, теб те няма!

Река сънувам всяка нощ
и сякаш през сърцето ми тече,
а дъщеря ми в полунощ
крила да литне, си тъче!

ГОДИНИ МОИ

Години мои, мои бели птици,
как бързо отлетяхте, ято мое!
Зрънца ви давах с моята десница,
но мамеха ви ширните простори.

Години мои, радостни и тъжни,
от сънища и мисли изтъкани!
Несбъднатото исках да се сбъдне
и чаках щастие с нежни длани,

а то, като вълшебна, кръгла пита
от звездното брашно замесена,
търкулваше се с дреха звездошита,
оставяйки ми недопята песен.

След него с вик се втурвам да го гоня,
ръце протягам, две крила на птица,
но стигат ли се коне вихрогони,
понесли се с вълшебна колесница?

И цял живот, дали така до края
аз ще го гоня, то от мен ще бяга?
– Ще го настигнеш, туй отдавна зная –
прошепна ми Полярната звезда.

От с. 1.
„Спектакълът „Танцът Живот“ – сподели Диана Дафова – е модерно и иновативно сценично произведение, създадено от голям екип от професио-

СПЕКТАКЪЛЪТ „ТАНЦЪТ ЖИВОТ“ НА ДИАНА ДАФОВА – ПЪТЕШЕСТВИЕ НА СЕТИВАТА

ват пътя за щастлив и смислен живот. Времето, в което живеем, е изпълнено с изпитания, несигурност, агресия, страхове и отчуждение, затова всеки има нужда от тези послания.“

налисти, а вложеният в него апел за завръщане към духовните ценности е моя кауза вече в продължение на една година, която се развива и обогатява. Вярвам, че изкуството има силата да променя съзнанието и нагласите, и затова във време на отчужденост, агресия и несигурност „Танцът Живот“, освен че забавлява, има също така и образователно и зареждащо

предназначение, от което се нуждаят всички хора. Текстът дава синтезирани формули за смислен и щастлив живот. Сценарият е илюстриран чрез 3D анимирана мултимедия, която ни отвежда на четири континента, разнообразни музикални изпълнения, партниращ личен аватар, танци и впечатляващи костюми.“

„До този момент спектакълът

„Танцът Живот“ е изпълняван 12 пъти – отбеляза Диана Дафова и допълни: – и опитът от тях ми дава увереността, че присъстващата аудитория е изпълнена със силни впечатления, емоционално развълнувана и удовлетворена. Личните житейски преживявания и проникновения се разгръщат към общочовешките ценности, които са забравени в съвременната

динамика на живота. Те оживяват в реални образи, които в провокативни диалози разкри-

Диана Дафова е композитор, изпълнител и продуцент с успешна кариера в страната и чужбина, и има уникален музикален стил.

Тя е първият европейски изпълнител, официален гост на НАСА, а песента ѝ „Аадия“ излетя в Космоса със соваляката „Колумбия“. Носител е на множество престижни награди и отличия, между които и „Златно Реми“ от 43-тото издание на едноименния международен фестивал в САЩ, за концерта си в Лас Вегас – „Един свят в песен“. От години е официален представител на ООН в различни благотворителни каузи, за което получава медал „60 години ООН“.

Спектакълът „Танцът Живот“ е създаден от творчески екип в състав: Диана Дафова – автор и изпълнител, Борис Радев – режисьор, Боряна Сечанова – хореография, Чавдар Варийски – 3D и видео пост-продукция, Гергана Апостолова – костюми.

„Освобождането на Духа става чрез музика“ е посланието на Диана Дафова, изключителен творец и духовна личност.

От с. 1.

И.Д.: Господин Делемаре, моля разкажете, как се осъществи Вашият първи контакт с български художници?

Тон Делемаре: В края на седемдесетте години един приятел – Алекс Райндерс – доцент по административно право в Амстердамския университет, ни запозна с Румен Скорчев. В този период аз работех по държавни програми за подпомагане на художниците в Нидерландия, както и по въпросите на равнопоставеността на жените в професионалния живот.

Алекс Райндерс направи изложба на графики на Румен Скорчев в своето жилище в Амстердам. Оказа се, че Румен е голям почитател на нидерландското изкуство от XVII и XVIII в. Тъй като Дордрехтският музей има солидна колекция на изкуство от този период, ние веднага поканихме него и съпругата му на гости. Те прекараха няколко дни в Дордрехт, много харесаха града и ни отправиха ответна поканка за България.

И.Д.: Как получавате информация за източноевропейското изкуство в края на 70-те години? Имаше ли достатъчно информация в нидерландските медии?

Ада Д'Амкур: За съжаление имаше малко информация, преди всичко за музика и руска класическа литература. Но за българско изкуство или литература в Нидерландия въобще не се говореше. Руското авангардно изкуство, например Малевич, обаче бе познато. За съжаление за изобразително изкуство на други източноевропейски страни също нищо не се знаеше.

ПАСАЖЕРИ МЕЖДУ ДВЕ МОРЕТА

Тон Делемаре и Ада Д'Амкур за културния мост между Балтийско и Черно море

Тон Делемаре и Ада Д'Амкур

И.Д.: Кога посетихте нашата страна за първи път?

Тон Делемаре: През 1978 г., в София. Ние пътувахме с влак до Венеция, за да посетим международното биенале, и след това се отправихме към София. По онова време Румен Скорчев вече преподаваше в Националната художествена академия.

И.Д.: Посетихте ли Художествената академия? Какво бе първото Ви впечатление от българското образование по изобразително изкуство?

Тон Делемаре: Да, посетихме Академията. Подготовката на студентите изглеждаше основателна, класическа като методика и на високо професионално ниво. По време на разговор с Румен Скорчев, той горещо ни препоръча да посетим Варна.

Там ни прие Стоимен Стоилов, при когото отседнахме. В онзи момент той беше ръководител на Групата на варненските художници.

И.Д.: А защо Румен Скорчев Ви препоръча именно Варна?

Тон Делемаре: По негово мнение, художествената сцена на Варна тогава бе по-интересна от София, тъй като в столицата идеологическият контрол бе по-силен.

И.Д.: Какво бе първото Ви впечатление от българското изкуство, включително от варненските художници?

Ада Д'Амкур: Ние бяхме приятно изненадани от работите, които видяхме във „Вулкан“. По онова време ние си мислехме, че в България се прави предимно

социалистически реализъм. Във „Вулкан“ имаше наистина добро изкуство, част от което бяха много експериментални неща. На нас ни направиха впечатление работите например на Владимир Иванов, Милко Божков, Тодор Тачев, Георги Лечев. Те се различаваха много от официалното изкуство. Смятам, че художниците от „Вулкан“ ни имаха доверие и затова показаха своите експериментални работи.

И.Д.: Зададох Ви този въпрос, защото, по мнение на част от българските изкуствоведи, изкуството на 70-те и 80-те години на XX век, включително на част от авторите, които споменахте, е твърде конвенционално, т.е. консервативно. Какво мислите по този въпрос?

Ада Д'Амкур: Не съм съглас-

на с това. Може би тези изкуствоведи са на такова мнение, защото са от по-младите поколения... Изкуството, което видяхме тук, много ни впечатли! То не беше нито конвенционално, нито консервативно.

P.S. По време на нашия разговор с Тон Делемаре и Ада Д'Амкур, те изразиха искрено си възхищение от българските художници, представени в изложбата „Изкуството като противодействие“ в Градската художествена галерия на Варна (куратор: Р. Серафимов). По думите им, такава експозиция би била чест за всяка нидерландска галерия.

Повече информация за фондация „Проекти: Източна Европа“ – на www.stoep.eu

Публикувано в сайта www.culturespace.bg.

Фотография на Ирена Димитрова – автор: Росен Донев.

Ирена Димитрова и Ада Д'Амкур

СВЕТЛА ВЕЛЕВА

ИЗЯВИ НА ДЮТ „ЗЛАТНОТО КЛЮЧЕ“

С разнообразни и впечатляващи изяви ни зарадва в края на 2024 г. Детско-юношеският театър „Златното ключе“ към Центъра за подкрепа за личностно развитие – Общински детски комплекс, с ръководител Сия Папазова. Въпреки ранната си възраст (по условие, в ДЮТ „Златното ключе“ се обучават деца от 14-годишна възраст), младите актьори успешно се превъплъщаваха в образи, свързани с различни времеви периоди и културни особености. Ще отбележа само две събития, представени в Младежки дом – Варна (бул. „Цар Освободител“ 27).

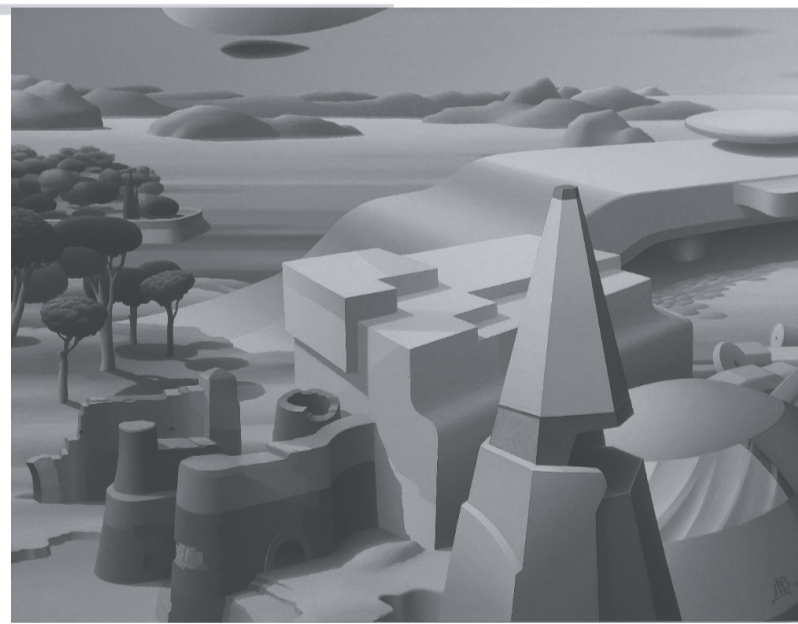
На 17 ноември 2024 г. ДЮТ показа спектакъл, с който бе възкресен образът на Пейо К. Яворов. Юношите живо и въздействащо поднесоха образци не само от художественото творчество, но и от документалното и епистолярното наследство от Яворов. В сценария бяха включени монолози от пиесите – на Христофоров от „В полите на Витоша“ и на Бистра от „Когато гръм удари“. Прозвучаха

и не толкова популярни творби на Яворов, като фейлетон и пътепис, а също – две писма до Мина Ю. Тодорова, както и неговото прошение до Апелативния съд във връзка със смъртта на Лора Каравелова-Яворова. В своята цялост представлението продължи час и половина.

На 29 декември 2024 г. артистичната група от „Златното ключе“ представи комедията „Сън в лятна нощ“ от Уилям Шекспир.

В постановката участваха 22-ма души, а костюмите бяха заети от театъра. Известно е, че текстовете на Шекспир не са лесни за запомняне, но младите актьори се справиха чудесно. Играха със сърце и душа, като с ентузиазма и енергията си взривиха публиката. Затова и аплодисментите към тях бяха заслужени. Залата в Младежкия дом беше пълна, имаше и правостоящи.

Искрено се радвах на младежите. И убедено мога да твърдя, че сред нас растат невероятно талантливи деца! Само малко подкрепа им е нужна, за да разгърнат заложените и потенциала си.

Деян Веков, носител на Голямата награда „Св. Лука“ за 2024 г. – „Футуристичен пейзаж с археология“

ВЕСКА ДУЧЕВА

РЕКАТА НА ВРЕМЕТО

Колко бързо животът върви, колко бързо земята променя се, колко бързо влачи тъмни води и не спира реката на Времето.

със хиляда жени,
но аз да му бъда
господар на сърцето!
Искам да сбъдна своите мечти
и всички несънвани сънища,
но все тъй лениво влачи мътни
води
и не спира реката на Времето.

АЗ И МОЯТ АНГЕЛ

Студена зимна нощ
градът притихнал
в снежната прегръдка спи.
Във сребърната тъмнина
самотен ангел броди във
дошъл града да приласкае
и ледения свят да утеши.

След него искам да вървя
да давам обич,
добрини да правя,
но той в снега
следи от своите стъпки не оставя
и все го губя
и боли,
че снежната врата на чудото
пред мене се затваря.

Снегът вали,
но аз стоя,
очаквам ангела
в нощта се взирам,
аз – в моя свят,
а той... отвъд
изпраща ми любов,
а аз в сърцето си я събирам.

2022 г.

ВАНИЛИН ГАВРАИЛОВ: „И ВСЕ СЕ ВЗИРАМ КЪМ ЗВЕЗДИТЕ...“

Ванилин Гавраилов Гавраилов е роден на 10 февруари 1955 г. във Вълчи дол, Варненска област. Магистър е по български език и литература от Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Има две следдипломни квалификации – по „Протокол и етикет“ и „Връзки с обществеността“ в СУ „Св. Климент Охридски“.

Работил е като радиопрограмен ръководител във Вълчи дол; като редактор във в. „Народно дело“ – Варна, и във в. „Вълчидолска трибуна“. Близко седем години е издавал сам свой частен вестник – „Регион бизнес“. Рабо-

тил е като PR в Община Вълчи дол, където сам е редактирал и извършвал предпечатната подготовка на общинския в. „ЕКИП 2000“ в продължение на близо 12 години. Около 17 години е работил и като учител.

Стихотворения на Ванилин Гавраилов са публикувани в централни издания, сред които вестниците: „Студентска трибуна“, „Литературен фронт“, „Художествена самодейност“, „България днес“ и др., и списанията: „Родна реч“, „Романтика“, „Съвременник“, „Пламяк“. Също – в литературните алманаси „Янтра“ – Велико Търново, „Простори“ – Варна. Трайно присъства

във в. КИЛ, в сборника „Творчески килватер“ (2022) и други издания на Сдружението на писателите – Варна. В „Антология на българската поезия“ и др. Участва в няколко издания на литературните сборници „България – Россия: Слово и дело“ (изд. в Москва). С две преведени на руски стихотворения присъства в книгата „Жемчужини българской поэзии“ (изд. в Москва) – съставители и преводачи Ирина Глинская и Стефан Стефанов (вече покойник).

Цикли с негови стихотворения са преведени на литовски език (1979, 1981, Вилнюс), както и многократно на руски език.

Отпечатани са книгите му със стихотворения: „Молитва за събуждане“ (1990), „Отговор през рамо“ (2005), „Середа против суета“ (2010).

Носител е на орден „А. С. Пушкин“ – за принос в съвременната литература.

Член е на Съюза на българските писатели. Почетен

член на Съюза на писателите на Русия.

Член е на Сдружението на писателите – Варна, на което три мандата е бивал председател (след кончината на председателя Атанас Липчев на 6 февруари 2010 г., Ванилин Гавраилов, който до тогава е заместник-председател, довършва като председател мандата 19.IX.2008 – 12.XI.2010 г.; след това е председател за мандат 12.XI.2010 – 19.X.2012 г., когато е решено мандатът на ръководството да стане тригодишен; после и в периода 13.XI.2015 – до края на 2018 г.).

1. Роден съм във Вълчи дол, Варненско, където живея и днес. Тук премина детството ми – в игри с децата от махалата на улицата, с приятели по гори, реки и язовири. Отначало у дома ми четяха български народни приказки и приказки от цял свят, басните на Жан дьо Лафонтен, а после и сам започнах да си ги чета, както и книги за животни като „Дивата гора“ на Орлин Василев. По-късно минах през героите на Марк Твен... Харесвах ми повече и четива като „Земята на солени скали“ от Сат-Ок. Общо взето, приключенските ме привличаха. А вероятно първо научно в мерена реч е свързано с приказките в стихове като „Медената питка“ („Лакомото мече“). Беше с прекрасни илюстрации.

2. Какви ли не книги са минали през главата ми, някои от които съм чел и по задължение, като се имат предвид изпитите ми в университета... Но съм останал верен

ОТГОВОРИ ПО ЛИТЕРАТУРНАТА АНКЕТА

на предпочитанията си още от детските години и все още обичам тези, които са свързани с фауната и флората на планетата. Разбира се, чел съм с удоволствие Вазов, Йовков, Елин Пелин, Емилиан Станев, Атанас Липчев... Връщам се и към Ерих Мария Ремарк, Кърт Вонегът, Стайнбек и други.

3. Днес сме затрупани с информация, свързана с книгоиздаването в световен мащаб. В разговори с приятели и познати също научаваме за нови заглавия. За съжаление, доста често възможността да четем текстове в Интернет изяжда времето ни за общуване с книжните носители на художествената литература.

4. Още като бях на 6–7 години, пишех стихчета за гората, цветята, за природата, за всичко, което ме е впечатлило. Като забелязва това, баща ми ме запозна с видовете ритмични стъпки, за което

съм му много благодарен, Бог да бди над душата му. Освен библиография и библиотечно дело, той бе завършил българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“. Посягал съм и към прозата, но и днес се чувствам добре с мерената реч. Ако нещо истинско идва, то само ме намира, не го връщам. Имам дълги периоди, през които не съм драсвал и ред, което не ме притеснява.

5. Вече споменах баща си. Той е на първо място. Благодарен съм на съдбата за общуването си с Богомил Тодоров, Атанас Коев, Иван Троянски, Атанас Липчев, Любомир Левчев, художника Йордан Денев, мой вуйчо, както и още много други поети, писатели и художници, които вече не са сред живите, Бог да бди над душите им! Няма да ми стигне времето и мястото да изброявам живите творци, с които общува-

нето ми винаги е било приятно и плодотворно.

6. Трепет и радост, разбира се. Помня, че се появи в първите месеци след 10 ноември 1989 г., когато всеки можеше на свои разноски да си издаде книга. Тогава ме насърчи и ми помогна поетът Марин Маринов, който се зае с предпечатната подготовка и отпечатването на „Молитва за събуждане“ (1990), за което съм му много благодарен.

7. Когато се заемам с някакво стихотворение, подхождам доста отговорно. Никога не съм сядал да пиша заради самото писане. Ако стихотворението не ме намери само, не се насилвам да го търся със стихоплетстване. Все пак, добре е човек да си записва хрумнали му идеи с по два-три стиха, да речем, за да се подсети в друг момент, когато ще може да доразвие идеята си докрай. А самият

процес на писане за мен е едно своеобразно свещенодействие. В такива моменти държа да съм сам, сякаш съм разхвърлял и разголил душата си из стаята, и не искам никой да наднича в нея.

8. Аз вече почти отговорих на този въпрос. Обикновено съм писал в късните нощни часове, когато съм сам, в пълна тишина, ако това е възможно. Но понякога, дойде ли музата, както се казва, писал съм и другаде, на необичайни места, в различни часове на денонощието.

9. Мисля, че днес няма пренебрегнати литературни творци. Същевременно считам, че в това направление всеки сам си носи кръста. Роля за популяризирането на варненските (и не само на варненските литературни творци) отдавна играе изданието на Сдружението на писателите във Варна – вестник КИЛ. А примерите, които посочвате във въпроса си, са чудесни за реализиране!

ДЕТСКИ СПОМЕН

На Стефан Йовчев Димитров

...Каква прекрасна лятна нощ!...
Щурците
надпяват с ревност жабешкия хор...
Река, гора и детство се преплитат
с трендафила във дядовия двор...

Ожулени и прашни са нозете –
от тичане светът е премалял!...
Да хапнеш сили нямаш... Като цвете,
което в силна жегата си засял...

В съня ти по завоите реката
гъмжи от риба... Дъх на джоджен
див...
Зелени джанки, прашката в торбата
и къшей хляб... Какъв живот щастлив!

...Да, детски спомен... Жабите
измряха,
реката е канал преобразен...
Живее вече под панелна стряха,
детето бавно си отива в мен...

Но то живее някъде наблизко –
откривам го в гора, край розов храст,
където още скъсаната риза
над спомените има детска власт...

То спи в гнезда на сойки и на свраки,
строи колиби в таен гъсталак...
Заглежда скрито хубавите каки
и трупа още тайничко мерак...

СИБИЛА

Fortis Fortuna Adiuvat*

Във сърцето ми бълбука кротко
топлата й сила!...
Прави ме щастлив и ведър пред
всемирната тъга...
Търси своята пролука там една добра
сибила, –
може би славянска веда, разбунтувала
мига...

Може би от Испериха конски тропот
тя събира –
взрив от хиляди копита, който иде
отдалеч...
Лекарите не откриха нито знак от
моята лира,
нито някой ме попита за
предсмъртната ми реч...

Диагнозата – ужасна!... Като мълния
ме тресна...
Дадох ми кратко време – две години
или три...
Но сибилата ме тласна във посока
неизвестна,
без кръвта ми да отнеме. И плътта ми
не затри...

И Евтерпа, Калиопа, даже с пищната
Ерато
ме разпитваха за нея, но до днес
останах ням...
Тъй разминах се с потопа медицински

аз, когато
трябваше да заживея, без на Хадес да
се дам...

Днес в сърцето ми бълбука топлината
на сибила!...
Нямам време да умирам – славя я
сърдечно аз!...
И оставам още тука, щом в кръвта ми
е открила
от щурченце бедно лира, късче косъм
от пегас...

* Съдбата помага на смелите (лат.).

ПОЖИЗНЕНО

На Джон Форест

Оредяха ми приятелите вече...
Имам хиляди неведоми познати...
През годините Животът ни изсече...
Тук-там няколко ветрецьт още
клати...

Близки и роднини оредяха...
Спомени останаха в наследство –
някъде без дом, под чужда стряха...
Имам само тях и своето детство...

И децата пътя си поеха –
в други градове, зад океани...

Картички и снимки – таз утеха
в албуми безмълвни ще остане...

Ще се срещнем някой ден, навярно –
през пространства, време и неволи...
Капчица роса ли пак ме парна?...
Или е сълза? И за какво ли?... –

Не за старостта, която иде!...
Не за младостта, която мина!... –
Иска ми се спретната да видя
тук, приживе, своята Родина!...

ЕХ, ЛЮБОВ НАРОДНА...

Сцени от пародии на драми,
кукли, разиграни на конци...
Все намират пътя към скръбта ми
нашите народни първенци...

Алчност зее в тъмни интереси –
черен фон зад черен таласъм...
Ех, любов народна, ти къде си?!
Бедна си и спиш балкански сън...

На бермудски твоят ден навява –
пропадно продънен и крадлив...
Кой би давал помощ срещу плява
между САЩ, Москва и Тел Авив?!

Как ли на достойнство да те уча
в крепостта на моите деди,
щом все хвърляш зад стените ключа,
както си го правила преди?!...

Кирил Георгиев Георгиев е роден на 16 февруари 1945 г. в гр. Сандански. Завършва гимназия в родния си град през 1962 г. Продължава образованието си в Медицински университет – София, специалност „Фармация“, където се дипломира през 1967 г. Вече като фармацевт, отбива задължителната тогава военна служба. През 1973 г. се установява във Варна. От 1974-та започва да служи като

КИРИЛ ГЕОРГИЕВ: „НЕ МЕ Е СТРАХ ОТ ПРОПАСТИ И БУРИ“

военен фармацевт във Военноморските сили – и 19 години е под пагон. През есента на 1975 г. Кирил Георгиев е приет за член на Литературен клуб „Христо Смирненски“ към Дома на народния флот – Варна. Един от учредителите е през септември

1990 г. на Сдружението на писателите – Варна, и дълги години е в Управителния му съвет, като остава негов деен творец. Член е на Съюза на българските писатели – София. Пише стихотворения, разкази, новели. Публикува в централния печат и в почти всички литературни издания – вестниците „Пиринско дело“ и „Средношколско знаме“, а после в „Студентска трибуна“ и

„Народна младеж“, в „Пулс“ и „Литературен фронт“; в списанията „Родна реч“, „Читалище“, „Художествена самодейност“, „Пламяк“, „Септември“; в литературните годишни сборници „Поезия“. Традиционно печата във в. „Словото днес“, както и в представителния за Сдружението на писателите – Варна, вестник КИЛ („Култура, изкуство, литература“). Негови текстове

са преведени и публикувани в Русия и Украйна.

Автор е на стихосбирките: „Другото е радост“ (1989), „Параклис за невинни“ (2006), „Разпятие“ (2008), „Закъснял отговор. Избрани стихотворения“ (2010).

Има и книги с новели: „Помен за живи“ (2009), „Близки върхове“ (2015), „Сезонът на спомените“ (2015), „Късни разкази“ (2020).

Кирил Георгиев е лауреат на награда на Военно издателство (1989) и на наградата „Златен морски кортик“.

Роден съм през 1945 г. в град Свети Врач, сега град Сандански. Разположен е в югозападната част на Пирин, по-точно в подножието му. Родителите ми са преселници от Гръцка Македония. Майка ми е била в петия месец бременна и е изминала 60 км пеш – от гр. Серес до Сандански. При затварянето на границата, гръцките власти обявили, че който остане там, ще се счита за грък; който не иска – да си ходи в България. Тогава не са знаели думата „патриотизъм“, но истинските българи, стотици хиляди се преселили в южните части на България. По-голяма част от населението на Сандански са преселници, но навсякъде са били българи. В този малък град живях до 17-годишна възраст. Тук започнах да уча и тук завърших средното си образование.

В гимназията, по-точно в девети клас, класната ми – учителка по български език и литература, ни даде за домашно всеки от нас да напише стихотворение, разказ или есе за майка си, по случай 8 март. След три дни прочете всичките „произведения“ пред класа ни. Аз бях написал едно малко стихотворение – „Майко мила, майко моя“, от осем реда. Толкова слабо, че сега не искам да го цитирам. Но класната ми – Кристина Маврова, след като го прочете, каза: „Прекрасно стихотворение!“ Каква педагогика! Ако беше казала истината, че е слабо... Каза ми да продължавам да пиша. И аз започнах да пиша всеки ден, и написаното давах на класната си. Тя поправяше правописните грешки и казваше: „Продължавай!“ Изпратила две

стихотворения със заглавия „Струма“ и „Мелник“ в „Родна реч“, списанието за средношколци, което излизаше в многохиляден тираж и се разпространяваше в цялата страна. И те бяха отпечатани, и под тях: „... ученик в IX Б клас, гимназия „Яне Сандански“, гр. Сандански“. После получих десетина писма от ученици от цяла България с поздравления. Но другото е по-важно – класната ми закупила със свои средства над двадесет бройки и ги раздаде безплатно на всички ученици в класа ни. Каква радост!

След месец изпратих стихотворения във вестник „Средношколско знаме“ – и там отпечатаха две стихотворения. Приежа ме за член на литературния кръжок в читалището ни. Там често идваше изявеният местен поет Петър Караангов. Идваше често и поетът Евтим Евтимов от Петрич. Харесвах стиховете ми и Евтим ме представи в околния вестник „Пиринско дело“.

След завършването на гимназията, с почти отлична диплома, кандидатствах в Медицинска академия – София, и бях приет в специалност „Фармация“. В София продължих да пиша и редовно публикувах стихотворения във вестниците „Студентска трибуна“ и „Пулс“. Дружах с поетите Благой Димитров и Емил Рупел. След завършването ми през 1967 г., бях разпределен за три години на работа в село Микрево, голямо село под Огражден планина.

После любовта ме заведе в

СТЪПКИ ПО ПЪТЯ МИ

град Варна. Станах офицер във Военноморски флот. Продължавах да пиша и през есента на 1975 г. бях приет за член на Литературния клуб „Христо Смирненски“ (клуб на военнослужещи и военни служители) към Дома на народния флот. В този клуб участваха поетите Иван Троянски (който бе и художествен ръководител), Иван Манолов, Симеон Илиев и още десетина автори. През януари 1976 г. – на годишното събрание на клуба – по предложение на Иван Троянски, ме избраха за председател на Литературния клуб „Христо Смирненски“. Ръководството на Флота ни подкрепяше и организираше много мероприятия, на които четяхме свои произведения.

После членувах в Дружество на писателите към СБП – клон Варна. Имаше немалко автори, като Кольо Севов, Тихомир Йорданов, Веселина Цанкова...

През 1977 г. с помощта на големия поет и сатирик Иван Троянски избрахме около 50 мои стихотворения и ги дадох в издателство „Народна младеж“ – София. Тогава беше много, много трудно издаването на книги. Цели осем години ръкописът ми престоля в младежкото издателство и въпреки препоръките от известни автори, отлагаха моето представяне. Предимство имаха синовете на Евтим Евтимов, Любомир Левчев, Иван Голев. След осем години мъки, си взех ръкописа от издателството и добавих един цикъл с военна тематика, който бях

написал след дълго плаване (като офицер във ВМС, съм плавал с военни кораби до Севастопол, Одеса и по Средиземно море). Занесох папката във Военно издателство. Тук действаха по-бързо и след три положителни рецензии от известни критици, излезе първата ми стихосбирка – „Другото е радост“, през 1989 г. Малко преди преврата. За нея излязоха положителни рецензии в софийски и варненски вестници.

Такива бяха времената тогава. На кръжоци, клубове... и страшно трудно издаване на първи книги. След 1989 г. стана лесно и се издаваха стотици нови книги. И както казваше моят приятел Иван Троянски, книгите са повече от читателите.

Във Варна бях и съм член на Сдружението на писателите от самото му учредяване през септември 1990 г. В организацията членуваха писателите: Иван Троянски, Веселина Цанкова, Никола Илиев, братята Марко и Симеон Илиев, Иван Манолов, Илия Топчиев, Михо Стойчев, Панчо Недев, Христо Германов, Турхан Расиев и др. Почти винаги бях заместник-председател на Сдружението. През юни 1991 г. издадохме вестник „ЛИТ – Литературен глас“. Беше предвиден като широкообхватен – за литература, изкуство, култура, публицистика. Остана единствен брой... След година, от началото на юли 1992 г., започна да излиза вестникът ни КИЛ („Култура, Изкуство, Литература“). Нивото беше високо. Критерият за приемане в

Сдружението на писателите беше прецизен.

Бях приет за член на Съюза на българските писатели – София. За там мои поръчители бяха Петър Караангов, Благой Димитров и Никола Радев. За съжаление повечето от сегашните членове дори не ги познават. Не са чели нищо от тях.

Издадох общо осем книги: четири поезия и четири проза. Редактори на книгите ми с поезия бяха Симеон Илиев, Красимир Машев, а на книгите с проза – големият писател Никола Радев.

През последните десет години издадох книгата „Близки върхове“ (2015) – спомени за Иван Троянски, Веселина Цанкова, Симеон Илиев и Иван Манолов. Издадох и книга със стихове на Симеон Илиев.

Но всичко вече е спомени. И те не са интересни за много от сегашните членове на Сдружението...

Сега е модерно да се пишат книги, да се рекламират по всякакъв начин. И бързо да се забравят... Такова е времето.

Автор е на стихосбирките: „Другото е радост“ (1989), „Параклис за невинни“ (2006), „Разпятие“ (2008), „Закъснял отговор. Избрани стихотворения“ (2010).

Има и книги с новели: „Помен за живи“ (2009), „Близки върхове“ (2015), „Сезонът на спомените“ (2015), „Късни разкази“ (2020).

Кирил Георгиев е лауреат на награда на Военно издателство (1989) и на наградата „Златен морски кортик“.

РАЗПЯТИЕ

Родих се в планина. Живея край море. Разбирам разликата между чайка и орел.

Изкачвах върхове и слязох до водата. Загубих силата, спечелих красотата.

Живея край море. Жадувам планина. Научих се да плувам, отвикнах да летя.

Разпънат съм между морето и небето. И знам решението на сърцето.

У ДОМА

Пак съм тук!
Пак съм тук!
Радостта извира от детството на моя юг и младостта на Пирин. Обичта ми беше силна и отведе до морето. Залюляха ме вълните сини

и погълна битието.
Днес намерих своя пристан пак в това градче.
Очите ми прогледнаха на изток.
Но тук остана моето сърце.

НА ДЯВОЛСКИЯ ВОДОПАД

Дяволска работа. Първо гледката всява страх и заставах като пъстърва зад последния грях.

После събираш смелост и преценяваш височината, над която не се разделя със никого свободата.

Туй е пределът. Избирай! Трябва тук да узрееш. Можеш бавно да умираш. Можеш бързо да живееш. Стръмно е. Свят ти се вие. И заглъхва в ушите водата,

но затваряш очи да се скриеш и отложиш отново нещата.

КЛЕК

Пълзиш към върхове от завист, под преспи от съмнения зимуваш и не за власт, и не за слава, а просто за да съществуаш.

Отзад настъпват борове и мури, отпред скалите вдигат длани. Но спреш ли се пред сипеи и урви, под сянката на силни ще останеш.

И туй ще бъде краят. Продължавай! Законът в планината е жесток: Живее, който побеждава. Останалото го закриля Бог.

ДИВА КОЗА

Планината има два сезона: бързо лято, гладна зима.

Разбереш ли вълчите закони – ще те има.

И ще скачаш по скалите до насита, ще избягваш пушки и засади. Вярвай само в своите копита. Другото е радост.

ПЛАНИНСКИ ПЪТЕКИ

Пътеките зарастват като рани. След всеки дъжд тревите се разлистват и разцъфтяват най-красивите поляни от детството на моите мисли.

И все вървят към билото поляка. До всеки извор си поемат дъх.

Не знам дали и моята пътека ще стигне някога до връх.

ВАНЯ КОЛЕВА

ДА НАДНИКНЕМ В „ДУШАТА НА ПОЕТА“ ВАНИЛИН ГАВРАИЛОВ

Така формулирано, заглавието е контрапункт на първия стих от стихотворението „Душата на поета“ – „*Не надничайте в душата на поета*“. Преобрънатата, мисълта на Ванилин Гавраилов е подстъп към прочита и осмислянето на неговата поезия.

Представени в трите му книги – „Молитва за събуждане“ (1990), „Отговор през рамо“ (2005), „Серенада против суета“ (2010), но и публикувани в различни печатни и електронни издания, стихотворенията на Ванилин Гавраилов покоряват с лиризм и фина чувствителност, със съвършена ритмика и песенност.

Мислени като цялостен комплекс, творбите на поета са обглеждани и осмисляне на един живот. Не разказ, макар и условен, за случили се събития, а разкриване на емоционални, нравствени и интелектуални обобщения, постигнати в резултат на преживяното. От случката или детайлите в нея метафоричното мислене на автора извежда типологичното, за да характеризира общността и социокултурната ситуация.

Ванилин Гавраилов сякаш извлича екстракти от реалността, за да представи в концентриран вид най-активните и смислени свои наблюдения. При това актуалното той пречупва през призмата на историческото познание за род и Родина. Общопознатото и повседневното коригира посредством паметта за хилядолетната история на България, чрез която поставя въпроса дали и доколко сме си взели поука от мърдотата на миналото. Затова в стиховете му се причува „от Испериха конски тропот“ („Сибилата“). Прозира строгостта на Крумовите закони. Просветлява сиянието на светите Кирил и Методий, живели „в сърцата с мисия една“, а и възрожденците ни – учили, търгували в далечни страни, „със цел да се завърнат пак“ в своята земя („Празнична сълза“). „Огромнен е вселенският“ дух на

българина и здрав е коренът му – с „таз балканска жилка стара“ („Слово за поета“). Поетът акцентира: „Народът ни не е от вчера“ („Празнична сълза“), но редом с величието и достойнството, не се отказва за жалост от слабостите си: все хвърля „зад стените ключа“ („Ех, любов народна...“) на патриотизма и националната преданост. Предателства и провали, продажничества, словоблудства – кълнат и прорастват, понякога заглужават народната свята... Така е било винаги, не само днес.

Болест на съвременността ни е масовата емиграция – „Децата ни избягаха навън!“ („Оброк“), и то „като клетки чуждоземци, / прогонени от глад и мрак...“ („Празнична сълза“). Изстрадвайки истината, „че родното огнище е едничко“ („Изпращане отвъд океана“). В това е драмата на модерното време – младите хора замиват в чужбина; родителите остават, потъвайки в самота. Възрастните изживяват „вече своята участ“, и знаят: „Притоплените спомени ще учат / на самота опразнената къща...“ („Крехка вечност“). Не им остава друго, освен да заживеят в чужд, „виртуален свят“, в който „Думи, – още неизречени, някъде в ефир летят...“ („Развиделяване“). Безизходица без възможност за промяна: „далеч, зад океана, в моя виртуален свят, / малкият ми син остана – като спомен непосят...“ („Развиделяване“).

Трагиката на времето се свързва с разминаване на поколенията. Отдалечават се, чуждеят се подрастващите. Сякаш населяват различни светове, непонятни за възрастните им роднини („На Ивет“: „Нашта внучка ни сканира...“). Всичко се променя, замъглява, потъмнява... „Истини горчиви зреят, покрай тях лъжи сладнат... / [...] / Ден и нощ ведно се сливат, а животът си тече...“ („Лятото ми е щастливо“).

Край всичко това властват в

нашия ден нередни и несмислени партизанства. Вилнее нестихваща с години политическа криза: „На бермудски твой ден навява – / пропадно продънен и крадлив... / Кой би давал помощ срещу плява / между САЩ, Москва и Тел Авив?!“ („Ех, любов народна...“). Теготата е все по-непоносима. Стига се до погнуса към реално случващата се събитийност. И до мъчителен вопъл: „Душата ми изгни във таз държава!“ („Оброк“). Вопъл, след който иде отчаяние: „Със мене днес – каквото ще да става!... / Във краткия живот – случачен трън!“ („Оброк“).

Болка, отчаяние, не и апатия. Поетът носи ярка гражданска съвест и буден дух. Не се пречупва неговата надежда – и няма сила, която да я сломи. Няма място в душата му за „Крадецът на надежда“ (по заглавието на едноименно стихотворение), който, колкото и да се опитва да надделее, все „някой ден“ „от мен винаги ще си отиде“. Тази надежда и вярата, че има творци, които умеят да създават „от здрача светлина“, „да прозират общата тревога“, „да отглеждат чувство за вина“ („Времето“), укрепват оптимизма на поета. Въдхват му увереност и сила.

„Творците са самотници докрай!“ („Входът към ателието. В памет на Йордан Денев). Те са медиатори, владеещи изкуството да „открият / път през сърцето“ („Думите“) и да ни завръщат „във епохи древни“ („Слово за поета“). Особено поетите – те знаят: „Думата може да вдигне и може да смачка!“ („Думите“). Посредством магята на словото опитват да укрепят и себе си, и другите. Да ги заредят с кураж и упорство.

Ванилин Гавраилов разкрива основанията за своята вяра. Открива ги в спомен за волното детство – с вкус на зелени джанки

и къшей хляб, с омаята на „ждожен див“, с увереност, идеща от „прашката в торбата“ и живата риба в реката („Детски спомен“). В образи на „преспите огромни“ и снежна виелица, която „сто игли / през ноздрите си ледени изпуска“, във „воя див на вятъра премръзнал“ – почти арктически студ, от който даже „мислите ми зъзнат“, но и в уюта „на топло, в дядовата къща“, с бялата овца и появата на новородено агне („Зимен спомен“). В свиден „Спомен край Янтра“ и изживения тогава „миг неповторим“. В очарованието и възхитата пред родната природа: „Какво прекрасно място продължава / България да бъде – като сън!“ („Оброк“). Неща – достатъчни, за да усмират сърцето и душата: „Защо и за какво да съжалявам?... / Уроците житейски са си мои“ („Помъдряване“). И да вдъхнат покой: „Времето отсява всяка плява“ („Времето“).

Силата на Ванилин Гавраилов е в уменията да съвместява човечност и доброта със строгост и критицизъм. Да изрази естествената близост и привързаност, приютеността у дома, за да постигне максимално уедрени обобщения, свързани с надвременното („Разплитане“). От взаимната загриженост в семейството да универсализира до размисли и ценности, пренасяни „през пространства, време и неволи...“ („Пожизнено“). И като напомни най-високите ценности, чрез тях да изобличи и обезсмисли неприемливото, несправедливостта, пошлостта.

Лее се словото на Ванилин Гавраилов – ритмизирано по спецификата и особеностите на класически познатите ритмични стъпки. От двусричните – в разговорния ямб (У) (в „Крехка вечност“: „Сами ще чоплим вече

своия участ... / Трохите тжно масата преглъща...“), или в „Спомен край Янтра“: „Един балкон, за двама маса... / Над Янтра сякаш с теб висим...“); в маршовия левостъпен хорей (У) (в „Подсещане“: „Като охлови в черупка носим си душите... / Дните наши тихо хрупчат залеза наситен...“). От трисричните – във валсиращия дактил (УУ) (в „Думите“: „Казваш ми: думите – твоята първа стихия?... / Смесваш канела със черен пипер и горчица?...“), или в амфибрахий (УУ) (в „Сънно видение“: „Защо ме разпитваш с мълчание звездно, / всевластно пространство на гъдела сляп?“).

Впечатляват римните съчетания, които при него често са усложнени и обхващат по две, по три съответстващи си срички. В „Изпращане отвъд океана“: „просветва – заветна“ (о-е-а – а-е-а), „тайно той – тоз покой“ (а-о-о – о-о-о), „свиеш там – ти дам“ (ие-а – и-а). Или в „Подсещане“: „те остават – не прощават“ (е-о-а-а – е-о-а-а), „ви срещна – ви подсещам“ (ие-е-а – и-е-а). Владетел на думите, понякога у него се пресрещат и по пет срички, например в „Слово за поета“: „вселенският ти дух – всеки ням и глух“ (е-и-я-и-у – е-и-я-и-у). Любопитни са звукописните ефекти, особено асонансите, които постига Ванилин Гавраилов. Звуковата наситеност, с предпочитание към отворените гласни, до голяма степен предопределя песенността в стихотворенията му, усещането за волност на гласа, който се носи над ширналото се поле или над морето. Глас – топъл и обичлив. Глас с необикновена мекота, но и тжно-болеещ, страдащ, споделящ и приобщаващ в мъката. И същевременно – твърд, непоколебимо отстояващ позицията си, непреклонен. Защото вярва – от словото му и от вълнения в него дух „звездният плетач“ ще изплете „поне терлички за невръстни ери...“ („Разплитане“).

Автор на стихотворения, разкази и новели, Кирил Георгиев има силно и запомнящо се слово. Лапидарно е то – стегнато и пестеливо на думи, но изразително като стил.

С образност и символика, внушаващи горда, неподправена красота, но и сила, неподвластна на случайни повеи и капризи. Увереност в себе си, упоритост и непоколебимост. Усещане за сигурност, стабилитет и трайност, идещи от здравината и твърдостта на скалите. Но и воля за растеж, за развитие, за напористо продължаване по-нататък и по-нагоре, които напомнят суровата планина, стръмните и непристъпни урви, както и борвете, елите, мурите, забили корени дълбоко в земята и устремили зелени чела към небесата. И полет на духа, влечение към безкрайността и далнините, към непознатото и непостижимото – вдъхновени от виещите се високо орли. Планината – с ледовете и снеговете, с буйно-пенливите през пролетта потоци, с ветровете и бурите, но и ясно лазурната

ВАНЯ КОЛЕВА

КИРИЛ ГЕОРГИЕВ – ПОЕЗИЯ И БЕЛЕТРИСТИКА

синева – е източник за особената метафорика, разкриваща човешката душевност, стремежи, опити за себенадрастване. Обичан образ в тази поезика е клекът (Pinus mugo) – вид бор с храстовидна форма, по-рядко – дърво, чиято корона е ниска и стелеща се. Както и при другите образи-символи, Кирил Георгиев очовечава растението, одухотворява го, приписва му болки и завист, желаниа и стремежи, воля за живот и вечна борба – да надмогне стихииите, да преодолее напора на по-силните видове, да не отстъпи пред непристъпността на сипеите и урвите – за да оцелее, да го има! Нищо, че пълзи в ниското и не може да вдигне чело. Съпричастен с него е поетът: „Сега разбирам болката на клека: / той има сили – няма върхове“ („Байкушевата мура“). Другаде обобщава: „Законът в планината е жесток: / Живее, който побеждава. / Останалото го закриля Бог“ („Клек“).

Затова всеки трябва да вярва в себе си. Да си вярва безусловно и да върви в своята пътека, да следва своя път. И не само да извоюва „правото – по върховете“ да съществува („Еделвайс“), но и да живее с достойнство и с грейнали свободно очи.

Планината ражда горди и непокорни чеда. Волни и смели са те, решителни и непоколебими. Прозорливи и справедливи. Находчиви и предприемчиви. Изявени водачи, след които останалите тръгват уверено – защото те умеят да проправят пътина, да отворят път. Както най-високите дървета са най-брулени от урагани и вихрушки, така и най-добрите синове на планината поемат тежките удари от житейските изпитания. Независимо къде ще ги отведе повейат на времето и съдбата. Макар сърцето да предупреждава: „Не сменяй / планината за море“ („Град Сандански“), професията и дългът, любовта

пнякога налагат друго. По кой път ще тръгне човекът, какъв избор ще направи, зависи от много условия. Трайна и здрава остава само връзката с родното място – и там пулсацията на сърцето са най-осезаеми.

„Родих се в планина. Живеем край море. / [...] / Разпънат съм между морето и небето. / И знам решението на сърцето“ („Разпънатие“) – такава е суровата изповед на поета. Оттук произтича равностметката му: „Стръмна е всяка пътека / от люлка до гроб“ („Пред гроба на Яне“).

Свобода на духа пронизва стиховете на Кирил Георгиев. В спомени за минало величие и тъга по отиващите си малки селища. В бленуване по други времена, когато името и честта на човека са определяли смисъла на неговия живот. Когато мъжката дума и поетата отговорност имат силата да решават съдбовни за род и държава въпроси. И когато любо-

вта между двама души – изпитана в годините и дори чрез смъртта – продължава да ги води и да осветява пътя на живия. Любов и преданост, вяност и душевно съприкосновение. И всеотдайност – към близките, обичаните, към съкровениите за душата неща.

Кирил Георгиев остава поет дори и в белетристиката си. Показателни са неговите „Късни разкази“ (Варна, 2020). Концентрирани, сюжетно и езиково стегнати, забързани към финала си. С пестеливост и експресия на изказа, характерни за поезията.

Това са кратки текстове за събития и личности, свързани с периода от края на XIX до първите две десетилетия на XXI век. Според авторско уточнение, те са: „отнасящи се за мен събития или случки, на които пряко или косвено съм бил свидетел“ („Късни разкази“, с. 88). Всъщност дори когато не е бивал свидетел, информацията е от близки сродници, по техните представи и виждания. Така авторът осмис-

На с. 11

От с. 2
Марин Бояджиев – „Чудотворната Богородица“ (София: Изд. „Хелиопол“, 2024, с. 1–244. ISBN 978-954-578-502-3).

Мая Цекова – „Съчки в огъня. Тънки намеци за дебели глави“. Второ допълнено издание (Варна: ИК „Стено“, 2024).

Павлина Циганчева – „Жена любима. Лирика“ (Варна: СТЕНО, 2024, ISBN 978-619-241-343-9).

Светла Велева – „Шарения. Епиграми и стихотворения“ (Варна: Изд. „График“, 2024). Публикация за книгата излезе във в. „Трета възраст“ от 3.IV.2024 г., с. 48.

Светла Велева – „Магията апева“ (Варна: Изд. „График“, 2024, с. 1–104. ISBN 978-619-242-254-7).

Свилен Лапаков – Лапакъ – „Сенките в душата“. Стихове (Варна: 2024, ISBN 978-619-93043-0-3).

Славян Йоргакиев – „Моето дете – моята съдба. Приключенски роман“ (София: Институт за научни изследвания и иновации в неформалното образование – ИНИИно, 2024, ISBN 978-619-92858-7-9).

Стефка Маркова-Маринова – „Долината на сърцето. Фрагменти и стихотворения“ (София: „Ина“, 2024).

Ценка Илиева – „Вълшебен извор. Стихове“ (Варна: СТЕНО, 2024, ISBN 978-619-241-340-8).

Ценка Илиева – „Клуб „Приятелите на Библиотеката“. Посвещения“ (Варна: СТЕНО, 2024, ISBN 978-619-241-341-5).

Юлиян Атанасов – „Звезден пасианс. Любовни стихотворения – 2“ (Варна: Изд. „Морски свят“, 2024, ISBN 978-619-7600-67-4).

ЧУЖДЕСТРАННИ ПУБЛИКАЦИИ

Валентин Димитров е включен с 28 работи в 5 жанра в 23-ото издание на ежегодния Алманах на Московския клуб за афористика.

Валентин Димитров и **Ненчо Чуклев** участват с афоризми и миниатюри в „Дяволска дузина“, 13-о издание на ежегодния Алманах за хумор и сатира в Израел.

Валентин Димитров участва със свои работи, но представя и образци от балканската афористика в ежегодния сатиричен алманах СОКРАТ (Смисъл, Острота, Краткост) – „Юмор, Афоризми,

Карикатури“ (Москва, август 2024 г.).

Валентин Димитров – в „Балканиум“ – 27, от 1 ноември 2024 г., Сопие, редактор: Васил Толевски.

Ваня Колева участва с предговор и осем апеви в книгата „Свят завет. Пета антология на българската апева – 2024. Ваня Колева, Тодор Симеонов и много други“, под наслов „Светът в промяна Екстра 12.“ (Варна – Будапеща: Фондация VVMA – Будапеща, 2024, с. 1–60).

Мая Цекова участва със свои афоризми в бр. 22/ 2024 г. на македонския вестник за хумор и сатира „Балканиум“.

Планимир Петров участва с разказа „Българският хляб“ в двуезичния вестник „Виена днес“, Австрия, за май 2024 г.

Планимир Петров е представен с разказ в алманаха „Славянска лира“, бр. 12, 2020, с. 53–55, на Международната асоциация на литераторите на България, Русия, Сърбия „Содружество“.

Станка Бонева – в сборник с материали от Годишна научна конференция на Сръбското астрономическо дружество „Руджер Бошкович“ – бр. 27, 2024 г., с. 973–983. Публикувана е поезия от 9 български автори, сред които има две творби на Станка Бонева. Преводите са дело на академик Милан Димитриевич, известен радетел за популяризиране на български поети в Сърбия.

Станка Бонева – участие в двуезичната хайку антология Shining Wind/„Сияен вятър“, издадена в Лондон, 2024 г. Сборникът е издание на Британското хайку общество и събира едни от най-значимите съвременни автори на хайку. Участват 104-ма автори на Британското хайку общество – от Австралия, България, Великобритания, Индия, Ирландия, Испания, Италия, Канада, Нидерландия, Нова Зеландия, Португалия, Румъния, САЩ, Франция, Швеция и Япония. Българските автори са 35.

НАГРАДИ

Бисерка Алексиева – Второ място от Четвъртия международен поетичен конкурс „Защо пиша това писмо?“, организиран от ИК „Многогочие“, като темата тази година беше „Аз бях един от тях“, в памет на поета Милчо Петров. Отличието на Б. Алексиева е за стихотворението „Разка-

ХРОНИКА

яние“.

Ваня Колева и **Катя Вангелова** са отличени с *Почетна грамота за принос към българската култура*, присъдена им на 12 май 2024 г. от Конфедерацията на българските културни организации и дейци в чужбина и Салона за българска култура и духовност – Чикаго, САЩ. Отличието са връчени от г-жа Снежана Галчева на 8 юли 2024 г. в Арт салона на Радио Варна – за „Книгата“.

Гая Симова – Първа награда за разказ от Международния литературен конкурс „Изящното перо – 2024“, връчена от г-жа Снежана Галчева на 8 юли 2024 г. в Арт салона на Радио Варна – за разказа „Спасете Хинд“.

Гая Симова – Първа награда в Десетия юбилеен национален конкурс „Атанас Липчев“ – за разказа „Липов цвят“, отпечатан в КИЛ, бр. 4 (413), ноември 2024 г., с. 7.

Гая Симова – Специалната награда на журито в Националния конкурс „Мостове“.

Даниела Паскова – Първа награда за разказ от Международния литературен конкурс „Изящното перо – 2024“, връчена от г-жа Снежана Галчева на 8 юли 2024 г. в Арт салона на Радио Варна – за „Сапунени балони“.

Добрин Паскалев – отличие от конкурса „Любов и вино, вино и любов“, гр. Генерал Тошево, февруари 2024 г.

Добрин Паскалев – за стихотворението „Спомен за любовта“, получи Специалната награда от Двадесет и третия национален поетичен конкурс „Любовта е пиянство или пиянство от любов“ на Литературно сдружение „Реката и приятели“ – гр. Силистра. Конкурсът бе под патронажа на кмета на Община Силистра – г-н Александър Сабанов. Победителите бяха обявени на 29 април 2024 г.

Дора Ефтимова – за стихотворението „Дървото на доброто“, е отличена с награда от поетичния конкурс „Зрящи сърца“, чиито резултати бяха отчетени на 27 май 2024 г.

Марин Урумов – Трета награда за разказ от Международния литературен конкурс „Изящното перо – 2024“, връчена от г-жа Снежана Галчева на 8 юли 2024 г. в Арт салона на Радио Варна – за „Книгата“.

Мартин Лазаров е награден „за изключително представяне на конкурса за поезия на издателство „Мусагена“, София, на 4 октомври 2024 г.

Мая Цекова – Специална награда за афоризми, присъдена от Международния литературен конкурс „Изящното перо – 2024“, връчена от г-жа Снежана Галчева на 8 юли 2024 г. в Арт салона на Радио Варна.

Светлин Трендафилов – с две награди от хумористичен художествено-литературен конкурс „Кратко и забавно обяснение в любов на чаша вино или две“ – ХГ „Христо Градечлив“, Каварна, 13 февруари 2024 г.

Светлин Трендафилов – с три отличия от конкурса за хумор „Първоаприлска патерица“ – Враца: първо и второ място в раздел „Анекдот“ и второ място в раздел „Фейлетон“.

Светлин Трендафилов получи Голямата награда на името на поета Мони Папо от деветото издание на Международния фестивал „Българска душа на Свята земя“ – 2024, който се провежда в израелския град Бат Ям. Тази година фестивалът беше в онлайн формат заради драматичните военни действия в Израел. (Повеч: <https://bnr.bg/hristobotev/post/102012055>)

Светлин Трендафилов – лауреат на Специалната награда „Бъдеща звезда“ – 2024 г., към Националната литературна награда „Владимир Н. Караджов“, Благоевград, 19 юли 2024 г. – за разказа „На прага“ (vladimirkaradzhev.wordpress.com).

Стела Костова – с отличие от конкурса „Сакарски шепоти“. Една от десетте номинирани от общо 171 автори.

Христина Димитрова – на страниците на списание PRODIGY, декември 2024 г., „Нов свят“ (Prodigy Magazine, December 2024, New World), бе публикувана Грамота за признателност (Certificate of appreciation) – като форма на благодарност за приноса ѝ в изданието.

Три са наградените автори от Националния конкурс за литература и изобразително изкуство, под наслов „Дирия в морето“ – 2024 г., посветен на Международния ден на моряка – 25 юни. В раздел „Поезия“ – **Иван Късов** е лауреат на Първа награда – за стихотворението „Как да направим портрет на морето“; **Ненчо Чуклев** – Втора награда – за сти-

хотворението „Моето море“. В раздел „Проза“ – **Валентин Димитров** е отличен с Втора награда – за разказа „Вожда на Сиуксите“ (<https://sdrujenepisatelivarna.bg/index.php?stata=287>).

ПАМЕТ

95 години от рождението на **Иван Троянски** (20.XI.1929 – 13.IV.1998), пръв председател на Сдружението на писателите – Варна (два мандата: 27.IX.1990 – 16.XII.1992 г., и преизбран от 16.XII.1992 – 14.X.1994 г.).

90 години от рождението на **Михо Стойчев** и три години от кончината му (24.XI.1934 – 18.II.2021).

90 години от рождението на **Михаил Михайловски** (1934 – 1999).

80 години от рождението на **Атанас Стоев** (17.III.1944 – 25.IV.2004), председател на Сдружението на писателите – Варна (14.X.1994 – 20.XII.1996 г.; преизбран от 20.XII.1996 до 1997 г.).

75 години от рождението на проф. д-р **Никола Анков** (7.IX.1949 – 27.I.2022).

65 години от рождението на **Иван Овчаров** (18.VIII.1959 – 14.IX.2020), председател на Сдружението на писателите – Варна (19.X.2012 г. – 13.XI.2015 г.); *главен редактор* на в. КИЛ (от бр. 1 за 2009 г. до бр. 10 за 2012 г.) и дълги години – член на редакционната колегия на вестника.

*
 Една година без: **Илия Топчиев** (15.VIII.1937 – 10.I.2023); **Георги Бербенков** (17.V.1941 – 24.VI.2023); **Райна Пенева** (24.X.1936 – 9.VII.2023 г.); **Дима Димитрова** (Димитричка Димитрова Георгиева) (28.X.1933 – 14.XII.2023).

Три години без: **Веселин Асенов** (28.I.1940 – 15.VI.2021); **Ангел Дюлгерев** (12.IV.1958 – 4.VII.2021 г.), председател на Сдружението на писателите – Варна (от края на 2018 г. – до кончината си), и дълги години преди това (2012 – 2018) – главен редактор на в. КИЛ.

Седем години без: **Лидия Ковачева** (23.VIII.1956 – 8.VI.2017); **Георги Вълчев** (29.VIII.1943 – 13.VI.2017).

Девет години без: **Владимир Михайлов** (28.XII.1948 – 26.VII.2015); **Веселин Маринов** (5.VIII.1945 – 31.VIII.2015).

КИРИЛ ГЕОРГИЕВ – ПОЕЗИЯ И БЕЛЕТРИСТИКА

От с. 10
 ля времето на бурния и състен на теории и събития ХХ век, като двустранно навлиза в съседните му отрязъци от темпоралната линия. Бележи някои по-важни моменти в обществения исторически и културен живот, но и в субективно-личностен план. От комплекса на двата типа визии съгражда своя модел за света, с истините и съмненията му.

Кирил Георгиев задава най-важното с оглед конкретната цел – онова, което като светкавица проблясва и улавя черти, факти, детайли, разкриващи предпоставения замисъл. Рисува

страни от човешкото битие, като активно изразява и своята позиция, личната си оценка. Не се страхува да разкрие слабости и кривизи човешки – у другите, но и у себе си. Заговори ли за лъжата и хитростта, за възползването от чуждото доверие и преданост, за измамата и кражбата – независимо дали ще е на материални ценности, или на добронамереност и надежди, Кирил Георгиев е строг и безкомпромисен. И той, и героите му намират сили да простят и оправдаят само ако видят, ако усетят живото чувство за вина и разкаяние у провинилия се. Разбират и подкрепят нуждаещия се.

Онзи, който се опитва да постигне нещо полезно, да сътвори, да съгради. И не приемат, заклеят моят онзи, който злоупотребява с обществено или служебно положение – за собствена изгода и лично обогатяване, за своето си добруване.

Кирил Георгиев обобщава и изрича най-важното – желанието си да бъде откровен, да разкрие своята истина. Такава, каквато я е видял и усетил той. Да формулира разбирането си за късите разкази – а те, твърди той, „се пишат трудно. Ако са лесни за четене, значи, са написани добре“ („Късни разкази“, с. 88).

ГЛАСОВЕ ОТ ВЕЧНОСТТА

ИВАН ТРОЯНСКИ (20.XI.1929 – 13.IV.1998)

РАЗДУМКА

Коса коси коса по твоя хребет, но ти не се коси, че идва зима, и не мисли какво ще е след тебе,

след тебе –

само няма да те има.

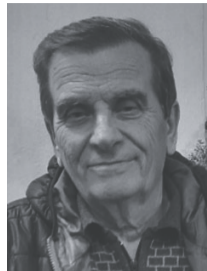
ТВОРЧЕСКО ЗАЧАТИЕ

Израз свеж и фраза веща уговорили си среща. Приютити ги лист разстлан и започнали роман.

ОПТИМИСТИ

Ту стегнати, ту скапани, не губим никога кураж – сред истини натрапени и сред лъжи по избор наш.

Септември 1992 г.

**ИВАН
ДОЛСКИ**

**ЮЖЕН
БАР**
На Ванилин Гавраилов
*Пияници като пиявици...
Андрей Германов*

Сред дим, парфюм и изпарения
на огнена вода и спирт...
тук пият флирт и вдъхновение
неутолимите тълпи.

Жени със южна плът – красавици –
допиват своя кръшен смях.
Пияници като пиявици...
се впиват в мокрия тезгях...

(Какви жени, какво усещане!
Как писал демонът зловец:
със хладна четка и с гореща,
и само в тъмното – на свещ...)

А се люлее в треска огнена,
досуц като пиян рибар,
и стряска мислите ми споменът
за она страшен южен бар...

ДЕПЕШИ
*На Ванилин Гавраилов –
тиар, лекител, и шеф на
писателското Сдружение*

Здравей, чудак! Другар – на
полулудите!...
Днес с хитови, класически или
с поостарели рими,
но и сочни в слога си – от
Славейчево, та до вечно ретро –
бъди какъвто си... и като негата,
и като сока му –
със изневѐри и невѐри:
изневярвай и не вярвай –
можеш ли, в деня, в нощта...
понасяй! И понасяй...

(О, сори... Колко ли
версификатори си имаме?...
с най-честно умните,
показани,
измислени –
лечители
в „хайд-паркове“ – велики,
нашенски...)

Ама гаргара с думи не прави
и гавра строга – с думи не
допускай!

Затуй са мъжките глави –
и моята, и твоята –
да правят готино на всички ни.

И да ни вдъхват кислород, любов –
да вдишваме, да виждаме
изкуството изчистено.

Над братско чувство – прясна и
непрясна –
глава поетова, учи – учи ни ти:
за щурчовата нежна песен
като стих
и за яйцето-гълъб,
с лавровото клонче –
вечно и зелено...

С очи, уши, с перото топло,
гълъбово – паче, раждаш ли –
словата вѐзани и родни,
и чуеш ли, отчуваши ли –

това е радост!

Чудако, подарявай премиерите си,
късите депеши. Подарявай!
Подарявай!

**НЕНЧО
ЧУКЛЕВ**

Когато искаш да напишеш нещо
хубаво, трябва постоянно да
си представяш, че то ще бъде
прочетено от любимия ти
писател.

Повечето хора на тази Земя
могат спокойно да си живеят и
без поезия. Останалите могат и
без тази Земя.

Поезията е да се удивиш.
Най-вече от себе си.

Разликата между поет и
стихоплетец е като разликата
между нимфа и нимфоманка.

Ако някой ти каже: „Ти надмина
себе си“, отговори му: „Не, не
себе си! Аз надминах тебе.“

Търсенето и без намиране си
е вълнуващо.

УТРЕ има смисъл само за
да отложиш нещо. За всичко
останало то е неподвластно
на човека.

По лунна пътека можеш да
тръгнеш само с душата си.

**ПЛАНИМИР
ПЕТРОВ**

БАЙ КОЛЪО ПЕТЕЛА

Всяко село си има герой. На-
шият, с невероятната си история,
е Бай Кольо Петела. Работел чо-
векът ударно и съвестно в ТК-
ЗС-то на полето, идеала му отръкни
всяка полска работа. Но и всяка
свободна, засукана жена му идеала
на окото и ръката! Мъжка слабост
или магнитно привличане – все
едно. Когато срещал хубава жена,
изчервявал се като гребен на пел-
тел, оттам навярно му дошъл и
прякорът. Понеже изчервяването
му било знак за внимание към

Велина Гребенска – „Пътуване на душата“

женския обект, нямало в селото
жена да не го заприказва в такива
„случайни“ или нарочни срещи.
Мъжете сеирджии само се под-
смивали под мустак на Бай-Ко-
льовата слабост, като си разменя-
ли многозначителни, „говорещи“
погледи: „Тъй си е, кокошките си
знаят и търсят петела... Абе, тоя
петел... може и някое нечакано
пиленце да ни снесе!...“

Докато жените се задявали
с него, а мъжете им умували как
по-деликатно да му оскубят по ня-
кое перце от гривата, Управител-
ният съвет на ТКЗС-то наградил
Бай Кольо Петела като ударник с
карта за почивка. Събрал той на-
бързо каквото трябва в куфара и
за двадесетина дни изчезнал от
селото. Мъжете се разведрили от
отсъствието му, жените тайно от-
тъжили за приятната му усмивка,
а жена му, баба Мита, щастливо
си откъснала от хорски приказ-
ки...

Когато Бай Кольо Петела се
върнал от почивката, семейният
и общественият живот на хората
продължили, както и досега, по
своите отгъпкани коловози. След
два месеца в селото пристигнала
жена с две малки деца и – право
в кметството, да пита за господин
Никола Русев, наречен още Пете-
ла. И без да я питат, разприказ-
вала се жената пред кметицата:
Вдовица била, заедно карали ку-
рорта, той бил най-добрият мъж,
когото срещнала след развода с
третия си съпруг, обещал ѝ да се
женят... и други приятни неща.

Кметицата веднага загляла,
каква е работата. Първо се ядоса-
ла, че Петела пак снесъл поред-
ния си запъртък да срами жена
си, но тъй като идели местни из-
бори, а той ѝ бил най-активният
агитатор, решила да го прикрие:

– Съжалиявам, госпожо. Има-
хме такъв човек, но неотдавна...
щом се върна от курорта, почина

след автомобилна катастрофа...
Много хубав човек беше, Бог да
го прости!

– Бог да го прости! – промъл-
вила жената, прекръстила се с
разтреперана ръка и като хванала
двете детски ръчички, закрачила
обратно с преплетени стъпки към
спирката с насълзени очи: „Хай-
де, милички... Да се връщаме...
Загубихме добрия татко... дете
на курорта... всеки ден шоколад-
че ви даваше...“

Адриана Добрева – „Отдадена“,
пластика дърво

Но тъй като в оределите наши
села нищо скрито-покрито задъл-
го не остава, след няколко дни
историята с идването и отпраща-
нето на вдовицата с двете деца

станала известна на мало и голя-
мо. Жените, почитателки и фенки
на елегантното внимание и до-
бродушие на Бай Кольо Петела,
се заоплаквали, пренебрегнати и
обидени, докато мъжете им със
завист го поздравявали, защото
мнозина добре огледали вдовица-
та на спирката и авторитетно сви-
детелствали, че „жената хващала
и двете очи“.

Само жена му, баба Мита,
по-другояче коментирала случая:
– Залисия проклетата! Няма ли
най-послед да си седнеш на задни-
ка и да не ме срамиш, бе, Чумата
да те тръшне дано!... Че покрай
тебе и на мене почнаха да ми ви-
кат... „Кокошката на Бай Кольо
Петела“!

**ВЕНЦИСЛАВ
БОЙЧЕВ**

ЕЗОПОВ ЕЗИК
Не правиш ли като Езопа,
все на устата си на топа.

ЩАТНО РАЗПИСАНИЕ
Който вътре е в нещата,
няма да го включат в щата.

ЛЮБОПИТСТВО
– Каж ми как ще прогресираш,
щом във властта не се навиращ?

ЖИВОТЪТ Е БОРБА
Ето истината проста:
всеки бори се за поста.

ВЛАСТНИК
– Ето днеска моята задача:
аз да се смея, вас да разплача.

**ТУРХАН
РАСИЕВ**

В ПАРЛАМЕНТА
Тук от фурнаджийски лопати
не можеш да се разминеш.
По-добре такива депутати
към боклука да ги ринеш!

СИНИ И ЧЕРВЕНИ ДЕПУТАТИ
Българска майка ги е раждала,
но различно им е угаждала!

СИЛАТА НА АГИТАЦИЯТА
За всеки ще гласуват тълпите.
Стига малко да им втълпите...

НИЕ В НИЗИНИТЕ
Отгоре спускат инструкция,
а ние правим реконструкция!

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Д-р Ваня Колева – главен редактор

 Станка Бонева, Валентин Димитров,
Петър Стойков, Турхан Расиев

Ръкописи не се рецензират и не се връщат.

Вестник КИЛ („Култура, Изкуство, Литература“)

 с благодарност приема дарения. Банковата ни сметка е:
BG64UNCR96601009650800 – UNCRBGSF – „Уникредит Булбанк“.

Издателство МС ООД, Печат: Разград, „Полиграф“ ООД

месечно издание

Култура, Изкуство, Литература

ISSN 1310-120X

 Адрес на редакцията: 9000 Варна, ул. „Крале Марко“ 11,
e-mail: kil2009@abv.bg, sdrujeniepisatelivarna.bg

 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа
на Фонд „Култура“ на Община Варна.

Вестникът се издава с подкрепата на дарители